18-2023 Schriftelijke vragen CDA fractie
Onderwerp: Gezondheidsmonitor GGD NOG
Datum: 18 april 2023

De CDA fractie heeft de volgende vragen over het rapport over de mentale gezondheid van middelbare scholieren.

Op 4 april ontvingen de fracties het E-Magazine met het rapport opgesteld n.a.v. de gezondheidsmonitor uitgevoerd door de GGD Noord- en Oost-Gelderland: 'Mentale gezondheid van middelbare scholieren in de regio Noord- en Oost-Gelderland

Met deze (extra) gezondheidsmonitor jeugd krijgen we een beeld van de impact van corona op de fysieke en mentale gezondheid van jongeren.

1. Hoe anticipeert de gemeente Aalten op de uitkomsten van deze gezondheidsmonitor?
2. In hoeverre is het gezien de uitkomsten van deze monitor gewenst een sterkere of andere focus aan te brengen in reeds ingezette interventies (of beleid)?

CDA fractie Aalten-Dinxperlo
Gerdy Hoornenborg

Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	63-2023
Datum	:	28 april 2023
B&W datum	:	
Beh. Ambtenaar	:	Barbara Ulfman
Portefeuillehouder	:	J.C. Wikkerink
Onderwerp	:	Beantwoording vragen CDA fractie gezondheidsmonitor GGD-NOG

Aanleiding:
De fractie van het CDA heeft twee vragen gesteld naar aanleiding van het E-Magazine met het rapport opgesteld n.a.v. de gezondheidsmonitor uitgevoerd door de GGD Noord- en Oost-Gelderland: 'Mentale gezondheid van middelbare scholieren in de regio Noord- en Oost-Gelderland (foleon.com) De vragen beantwoorden wij in deze raadsmededeling.

Hoe anticipeert de gemeente Aalten op de uitkomsten van deze gezondheidsmonitor?
De gemeente Aalten betrekt de gezondheidsmonitoren van de GGD Noord- en Oost-Gelderland altijd bij het vormgeven of uitvoeren van beleid. De GGD ziet mentale problemen vooral voorkomen bij bepaalde groepen bijvoorbeeld:

Jongeren die
- Gepest worden
- Eenzaam zijn
- Het op school niet leuk hebben
- Thuis moeite hebben om rond te komen of
- Geen vertrouwen hebben in de toekomst

De GGD geeft aan dat het zou goed zijn als deze signalen worden opgepikt door mensen uit hun omgeving zoals familie, vrienden, docenten of de mentor op school, sporttrainers enzovoort. Bij zorgen kunnen zij met de jongere in gesprek gaan en zo nodig hulp inschakelen. Ook jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen spelen een belangrijke rol in de herkenning en doorverwijzing.

Wij volgen deze lijn van de GGD en dragen er actief aan bij dat mentale gezondheid bespreekbaar wordt. Dit doen wij structureel op basis van de nota sociaal domein. Daarin staat dat wij werken vanuit positieve gezondheid en dat wij investeren in de sociale basis. In het antwoord op de volgende vraag ziet u dat hier de komende jaren nog meer in geïnvesteerd zal worden.

Naast signaleren, bespreekbaar maken, doorverwijzen en investeren in een sterke sociale basis ondersteunen wij veel concrete activiteiten en interventies. Denk aan financiele regelingen om stress door geldzorgen te dempen, Think op school, het jongerenwerk enz. Veel meer voorbeelden staan in de uitvoeringsnota sociaal domein. Wij voegen nieuwe interventies of activiteiten toe als dat wenselijk is. Zo werken wij nu aan een vertrouwenspersoon voor alle sportverenigingen, omdat dit bijdraagt aan een veilig en inclusief klimaat voor bewegen en sporten. Verenigingsbestuurders hebben aangegeven dat het meerwaarde heeft als er een goed toegeruste vertrouwenspersoon actief is. Tenslotte is er natuurlijk ook nog het Preventie Platform Jeugd Oost-Achterhoek (PPJ) dat trainingen, cursussen en bijeenkomsten aanbiedt voor kinderen, ouders, opvoeders en professionals om onder meer de mentale gezondheid en weerbaarheid van kinderen te vergroten.

In hoeverre is het gezien de uitkomsten van de monitor gewenst een sterkere of andere focus aan te brengen in reeds ingezette initiatieven (of beleid)?
Er is vooral behoefte aan een nog meer integrale benadering omdat de achterliggende factoren voor de mentale gezondheid heel verschillend zijn. De uitdaging is om op individueel niveau de vraag te benaderen vanuit Positieve Gezondheid (te achterhalen wat er precies speelt en wat iemand kan doen om toe te werken naar een oplossing). Steeds meer professionals zijn geschoold in positieve gezondheid. Wij willen graag dat dit zich als een olievlek verspreidt en dragen daarom bij bijeenkomsten voor professionals over dit onderwerp. Op collectief niveau is samenwerking nodig om voor iedereen een veilige plek te vinden. Met organisaties zijn wij steeds in gesprek over het inrichten van een veilige en inclusieve opgroeiomgeving.

Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de ketenaanpakken uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) krijgen wij de wind in de rug om samen te werken aan het sluitend maken van de ketens o.a. rondom kwetsbare jongeren, goede randvoorwaarden creëren om mentale gezondheidsproblemen te voorkomen en zo vroeg mogelijk ingrijpen als er toch problemen dreigen te ontstaan worden daarbij inzet. De komende maanden nemen wij u mee in het Plan van Aanpak voor GALA en de ontwikkelingen rondom IZA.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
Uitvoeringsnota sociaal domein

Zo persoonlijk mogelijk blijven meedoen

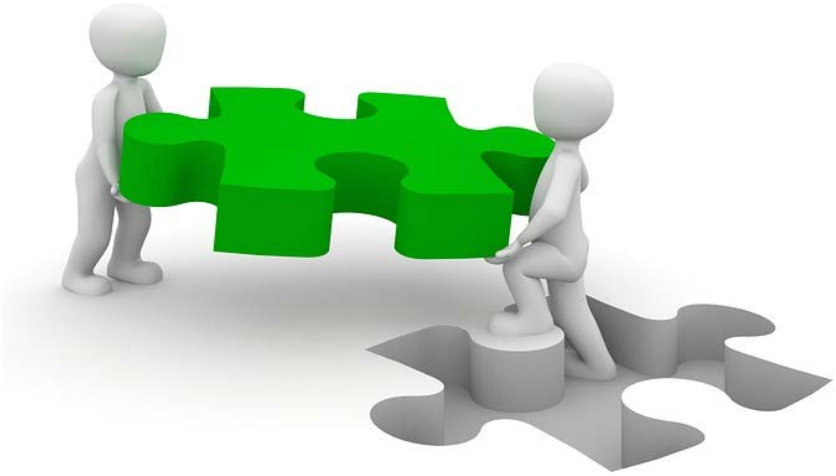

Wat gaan we doen in het sociaal domein?

Uitvoeringsnota 2023-2027 gemeente Aalten

Aalten
November 2022

Inhoud

1. Er samen voor zorgen dat iedereen mee kan blijven doen 4
2. Naoberschap: samen sterk in Aalten 6
3. Een vitaal en gezond Aalten 7
4. Jong in Aalten 8
5. Veerkrachtig ouder worden in Aalten 9
6. Zorg en ondersteuning in Aalten 10
7. Blijven meedoen in Aalten 11
UITVOERINGSPLANNEN 12

1. Er samen voor zorgen dat iedereen mee kan blijven doen

In de gemeente Aalten willen we dat iedereen zo persoonlijk mogelijk mee kan blijven doen. Er zijn veel partijen nodig om daarvoor te zorgen. In deze uitvoeringsnota staat hoe we tussen 2023 en 2027 samen werken aan het gemeenschappelijke doel. In gesprekken geven inwoners en organisaties aan dat het helpt als het aanbod aan activiteiten en ondersteuning in de gemeente overzichtelijk wordt aangeboden. Verder moet iedereen zich comfortabel voelen om aan te haken en daar fysiek toe in staat worden gesteld. Een persoonlijke benadering en korte lijnen werken het best. Geef professionals de ruimte om te doen waar zij goed in zijn en informeer hen over mogelijkheden om samen te werken en door te verwijzen. Denk daarbij breder dan alleen zorg, gezondheid, meedoen en bestaanszekerheid. Kijk bijvoorbeeld ook naar de leefomgeving en veiligheid. Zorg ervoor dat mensen begrijpen waar je het over hebt. Gebruik eenvoudige taal en laat een vertrouwd persoon de gesprekken met inwoners voeren.

Hoe gemeente en partners samenwerken

We werken samen aan een sterke sociale basis. We gaan steeds uit van de vraag van de inwoners en we proberen die samen te achterhalen en te duiden. We kijken waar kansen kunnen worden benut of problemen moeten worden opgelost. Dat vraagt flexibiliteit en handelingssnelheid. En werken vanuit de bedoeling; niet vanuit wetten en regels. De gemeente kan vraagstukken agenderen. Partners worden dan betrokken en samen wordt een plan gemaakt. Het kan ook zijn dat er een initiatief komt van één of meerdere partners. Dan kijkt de gemeente of en hoe zij bij kan dragen om tot uitvoering te komen. De gemeente geeft dan randvoorwaarden aan waarbinnen ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Alles wat we samendoen moet legaal en verdedigbaar zijn. En we willen verantwoording af kunnen leggen. Daarom moeten resultaten zichtbaar en meetbaar zijn. We weten dat dit ingewikkelde samenspel niet van vandaag op morgen lukt. We zijn ook al bezig. Veel acties in deze nota komen voort uit de andere manier van werken. Zo is www.vitaalbad.nl ontstaan vanuit de behoefte om inzicht te krijgen in het aanbod aan activiteiten en ondersteuning in de gemeente. De proeftuinen van Achterhoek Gezond maken duidelijk waar je in de praktijk tegenaan loopt als je gezondheid en zorg vanuit de inwoner wilt organiseren. Het initiatief om te komen tot inlooppunten op locatie is een gevolg van feedback van inwoners dat zij niet goed weten waar ze hun vragen kunnen stellen.

De rol van de gemeente Aalten om de samenwerking tot een succes te maken

Stap voor stap doen we ervaring op, voeren verbeteringen door en passen aanbod aan op de vraag. Door deze werkwijze veranderen de rollen van de partners. Als gemeente zorgen we ervoor dat beleid, subsidieregelingen en verordeningen voldoende ruimte geven voor lokale ontwikkelingen. Ook zorgen we ervoor dat alle inwoners de weg kunnen vinden naar zorg en ondersteuning. Het ontwikkelen en uitvoeren van plannen wordt deels aan inwoners en organisaties overgelaten. Zij komen in onderling overleg tot een goede verdeling en een aantrekkelijk aanbod. De gemeente bekijkt de plannen in samenhang en zoekt naar verbindingen. Dat doen we lokaal, maar als dat meerwaarde heeft ook regionaal. In de uitvoeringsplannen aan het einde van deze nota benoemen we welke resultaat we willen behalen. We geven ook aan waar we nu staan (wat het vertrekpunt is). Een aantal grote projecten en interventies hebben we met naam benoemd. Maar we willen partners vooral de ruimte geven om zelf aan de slag te gaan, te ontwikkelen en uit te voeren. Burgerinitiatieven zijn van harte welkom.

Indeling van de nota

Er is een aantal onderwerpen die voor iedereen geregeld moeten worden. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 1. Algemene acties zijn niet voldoende om het doel te bereiken. Als we nu niets doen komt het Naoberschap onder druk te staan. Wat we willen doen om dat te voorkomen staat in hoofdstuk 2. Meer en gerichtere samenwerking is nodig voor gezonde inwoners en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Daarover gaat hoofdstuk 3. Jongeren willen we graag een goede start geven. In hoofdstuk 4 staat hoe we daar samen aan werken. Om ervoor te zorgen dat ouderen langer een betere gezondheid kunnen ervaren, zelfstandig thuis kunnen wonen en zich kunnen redden in het dagelijks leven is gerichte inzet nodig. In hoofdstuk 5 staat welke. In hoofdstuk 6 staat beschreven hoe we de toegang tot zorg en ondersteuning verbeteren. Hoofstuk 7 gaat over de vraag hoe we ervoor zorgen dat iedereen mee kan blijven doen in Aalten. Deze nota sluit af met uitvoeringsplannen voor de te behalen resultaten en geeft inzicht in de partners die daarvoor nodig zijn.

Een duidelijk startpunt om bij voorzieningen en ondersteuning te komen
Hoe preventie, zorg en ondersteuning precies geregeld zijn, is voor inwoners niet belangrijk. Zij willen vooral dát het geregeld is. Nu kunnen nog niet alle inwoners de toegang tot zorg en ondersteuning vinden. We gaan ervoor zorgen dat er een centrale toegang komt. Er komen ook inlooppunten. Eerst in Dinxperlo en Aalten. Als het een succes is later ook in Bredevoort en de buurtschappen. Bij de inlooppunten kunnen inwoners op vaste momenten terecht. Een medewerker bespreekt wat er aan de hand is en welke mogelijkheden er zijn om verder te gaan. Zo nodig is er ondersteuning bij het aanvragen van een voorziening of het contact leggen met een organisatie. We zetten in op samenwerking en zorgen ervoor dat professionals met verschillende achtergronden elkaar weten te vinden. Het is belangrijk dat iedere inwoner zelf kan bepalen wat hij of zij wil en op welke wijze. We maken de toegang zo eenvoudig mogelijk.

Zichtbaarheid van het aanbod
Er is veel geregeld om ervoor te zorgen dat alle inwoners mee kunnen doen. Maar juist voor inwoners die dreigen uit te vallen is het moeilijk om uit te vinden waar zij heen kunnen. Op internet staan overal brokjes informatie. Soms moeten inwoners een paar schermen doorklikken of bepaalde zoektermen gebruiken. Dat vraagt vaardigheden die lang niet iedereen heeft. We gaan ervoor zorgen dat het eenvoudig wordt om bij de juiste informatie te komen. Op de website www.vitaalbad.nl staat nu al het aanbod gericht op activiteiten en meedoen overzichtelijk bij elkaar. We gaan ervoor zorgen dat inwoners ook de zorg en ondersteuning op een even toegankelijke wijze kunnen vinden. We blijven ook gebruik maken van lokale media en sociale media, omdat we weten dat deze goed gelezen en gevolgd worden. Als er aandacht is voor een bepaald project of een campagne nemen we een doorverwijzing op naar www.vitaalbad.nl . Tot slot informeren we vrijwilligers en professionals over het aanbod zodat zij dit kunnen inzetten en delen.

Voor iedereen
Inwoners kunnen belemmeringen ervaren om gebruik te gaan maken van het aanbod. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Mentale problemen, angst voor uitsluiting of een onveilige woon- en leefomgeving zijn een paar voorbeelden. Het kan ook zijn dat het aanbod niet (volledig) aansluit bij de wensen van een inwoner. Er kan een groepscultuur heersen waarin niet iedereen zich thuis of welkom voelt. Of fysieke beperkingen maken deelname aan activiteiten moeilijk. We vinden dat iedereen het aanbod moet kunnen vinden en eraan deel moet kunnen nemen. Daarom voeren we intensieve campagnes en doen we er alles aan om iedereen te bereiken. We kijken dan ook steeds of de toegang en het aanbod voor iedereen passend zijn. Als dat nodig is voeren we verbeteringen door. We zorgen ervoor dat inwoners met een beperkte taalvaardigheid ook bereikt worden. Hiervoor werken we samen met professionals, vrijwilligers en de klankbordgroep ‘inclusieve gemeente’.

Global goals
De gemeente Aalten is Global Goals gemeente. Global Goals zijn doelen waarvoor alle lidstaten van de Verenigde Naties zich hard willen maken. Inzet op gemeentelijke schaal is nodig om de doelen te behalen. Zo staan in de uitvoeringsnota van het sociaal domein acties om ongelijkheid terug te dringen, maatschappelijke integratie te bevorderen en een leefbare en veilige leefomgeving te realiseren. Verder staat in de nota dat inwoners en samenleving ruimte krijgen om samen te bedenken, ontwikkelen en uit te voeren. De gemeente zorgt voor goede randvoorwaarden en houdt in de gaten dat niemand buiten de boot valt.

Samenwerking in de Achterhoek
In de uitvoeringsnota staan veel regionale samenwerkingen. Dat komt doordat gezondheid en zorg steeds meer georganiseerd worden vanuit regio’s. Dat is een natuurlijke schaal voor bijvoorbeeld een gesloten voedselketen, huisvestingsvraagstukken en het organiseren van zorg. Organisaties vinden elkaar op regionale schaal bijvoorbeeld in de Thematafels van de regio Achterhoek. Samen wordt gewerkt aan een goede verdeling van zorg en gezondheid over de regio, campagnes, activiteiten en lobby. Hoewel verschillende onderwerpen regionaal worden georganiseerd, ontwikkeld en uitonderhandeld blijft steeds het uitganspunt dat gezond zijn en blijven, zorg en ondersteuning voor de inwoners zo persoonlijk mogelijk zijn. We realiseren ons dat vanwege demografische en landelijke ontwikkelingen het systeem van zorg onder druk staat. Daarom werken we via onze lokale inzet mee in de regionale beweging van zorgvernieuwing: anders organiseren, financieren en monitoren.

2. Naoberschap: samen sterk in Aalten

Gelukkig zijn er veel mensen in de gemeente Aalten die ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen. Zij zetten zich in voor een vereniging of buurt. Of zij zorgen voor een naaste. De druk op vrijwilligers en mantelzorgers wordt steeds groter. Het probleem is dat er overal minder mensen beschikbaar zijn die meer moeten doen. Voor elkaar zorgen en samen mooie dingen realiseren komt daardoor onder druk te staan. We willen inwoners en organisaties helpen om mantelzorg en vrijwilligerswerk te kunnen blijven doen. Zo zorgen we er samen voor dat iedereen mee kan blijven doen in Aalten. We willen het makkelijk maken voor organisaties om met inwoners in contact te komen, en voor inwoners om de juiste hulp en activiteiten te vinden.

Het vinden van vrijwilligerswerk wordt makkelijker

Het moet zo eenvoudig mogelijk zijn om passend vrijwilligerswerk te vinden. Het is belangrijk dat iedereen die dat wil een taak kan vinden die past. Het werk moet aansluiten bij de talenten van de vrijwilliger en te doen zijn in de beschikbare tijd. Alle vacatures staan op www.vitaalbad.nl. Op één plek overzichtelijk bij elkaar dus. Op de site staat niet alleen de vacature maar ook het email-adres en telefoonnummer van de persoon die meer informatie kan geven over de functie. Inwoners die een vacature willen gaan vervullen kunnen zo bespreken wat er precies gedaan moet worden en wat de mogelijkheden zijn om er invulling aan te geven.

Vrijwilligers krijgen meer ondersteuning

Vrijwilligers verdienen goede zorg. Het is belangrijk dat er waardering is voor het werk. En dat voldoende kennis en vaardigheden worden aangeboden om de taken goed en veilig uit te kunnen voeren. Tot slot is het fijn als er een persoon of organisatie is om op terug te vallen als het even niet lukt of tegenzit. Het Vrijwilligers Servicepunt zorgt ervoor dat er ondersteuning is en dat daar eenvoudig gebruik van kan worden gemaakt. Het Vrijwilligers Servicepunt krijgt nog meer de ruimte om mee te bewegen met de vraag. Er wordt gekeken wat nodig is op welk moment. Vervolgens wordt daar zo snel mogelijk op gereageerd. Dat gebeurt door in te springen of te ondersteunen waar dat het hardst nodig is. Samen met organisaties pakken wij vernieuwende experimenten op die aansluiten bij de huidige vraag naar vrijwilligerswerk

Mantelzorgers verbinden, versterken en verlichting bieden

Mantelzorgers doen belangrijk werk dat veel energie kan kosten. Het gebeurt vaak dat mantelzorgers zelf overbelast raken. Figulus Welzijn staat in onze gemeente klaar voor mensen die langdurig zorgen voor een familielid of bekende. Er is een vast aanspreekpunt (mantelzorgconsulent) om mee te overleggen als een mantelzorger ergens tegenaan loopt. Dat kan een praktische vraag zijn. Het kan ook zijn dat het mantelzorgen een te zware (emotionele) belasting is of dreigt te worden. Voor praktische en emotionele vraagstukken wordt naar een oplossing of verlichting gezocht. Wie het fijn vindt om ervaringen uit te wisselen met andere mantelzorgers kan ook terecht bij Figulus Welzijn. Er worden bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd om onderwerpen uit te diepen of ervaringen te delen. Het mantelzorgcafé is er om met andere mantelzorgers te praten over wat belangrijk is om mantelzorgen vol te houden. We zorgen er samen voor dat jonge mantelzorgers ondersteund worden op de wijze die zij zelf graag willen.

Plan Talent als spin in het web

De gemeente Aalten heeft een rijk verenigingsleven. Inwoners kijken naar elkaar om en organiseren zich om dat zo goed mogelijk te doen. Verder zijn er veel organisaties beschikbaar om hulp en ondersteuning te bieden voor verschillende doelgroepen. Er is aan inwoners gevraagd of zij een beroep zouden doen op de voorzieningen als dat nodig zou zijn. Uit de antwoorden blijkt dat niet alle voorzieningen aansluiten bij de vraag. Soms wordt het als ingewikkeld ervaren om er een beroep op te doen. Via Plan Talent wordt al verbonden en verbreed. De praktische werkwijze waarop professionals en vrijwilligers samenwerken binnen Plan Talent willen we graag voortzetten. Alle partners gaan samen aan de slag om ervoor te zorgen dat het eenvoudig wordt om in Aalten te vinden wat je zoekt. Of het nu gaat om sport- en cultuuraanbod, zorg of een regeling om een beroep op te doen. Op www.vitaalbad.nl staat digitaal wat de mogelijkheden zijn. Deze site wordt nog gebruiksvriendelijker ingericht. Inwoners of organisaties met een goed idee nodigen wij uit om dat te delen en uit te proberen. Samen maken we het bereik groter.

3. Een vitaal en gezond Aalten

Gezond blijven (of worden) vinden mensen belangrijk. Het geeft energie om daar samen aan te werken. Gezondheid bestaat uit veel elementen. Goede voeding, schone lucht en voldoende bewegen zorgen voor een goede conditie en weerstand. Sociale contacten hebben is een voorwaarde om mee te kunnen doen. Zelf regie op het leven houden is ook belangrijk. Er zijn inwoners voor wie een gezonde leefstijl helemaal niet vanzelfsprekend is. Zij hebben niet genoeg geld voor een sportclub of gezonde voeding, wonen in een ongezonde leefomgeving of hebben psychische klachten. Vaak spelen er meerdere problemen tegelijk. Om hen te helpen moeten organisaties, gemeente en regio samenwerken.

Beweeg-, sport- en leefstijlakkoord 2023-2027 sluiten en uitvoeren

Voor de periode 2023-2027 wordt een beweeg-, sport- en leefstijlakkoord gesloten. Alle partners die bijdragen aan de gezondheid van inwoners kunnen zich aansluiten. De bibliotheek, politie, supermarkten, banken, huisartsen, welzijnsorganisaties, sportverenigingen, scholen en cultuurorganisaties: ze zijn allemaal welkom. Alle organisaties hebben hun eigen leden, klanten of doelgroepen. Zo zijn zij samen in gesprek met een groot deel van de bevolking. En kunnen zij achterhalen wat inwoners belangrijk vinden in hun leven en wat zij nodig hebben om mee te kunnen blijven doen. Binnen het beweeg-, sport- en leefstijlakkoord worden kennis en ervaring gedeeld. Er zijn inspiratiesessies waar goede voorbeelden worden gedeeld en successen gevierd. Samen wordt een effectieve communicatiestrategie ontwikkeld. De basis daarvoor is gelegd via www.vitaalbad.nl.

Een gezonde leefomgeving

We proberen overal de leefomgeving zo gezond mogelijk in te richten. We streven ernaar dat alle inwoners in hun directe omgeving het hele jaar door veilig en gezond kunnen bewegen, sporten, cultuur beoefenen, recreëren en ontmoeten. Dat vraagt om voor alle vervoermiddelen geschikte wegen, beschutting tegen warmte en regen en voldoende groen. Verder promoten we bijvoorbeeld gezonde kantines en gaan we met supermarkten in gesprek over een gezond aanbod. Het is belangrijk dat werknemers en leerlingen zich op het werk en op school gezien en gewaardeerd voelen. De werk- of leeromgeving moet veilig en schoon zijn. Huisartsen en andere professionals steunen inwoners bij het aanwennen van een gezonde leefstijl. Dat gebeurt bijvoorbeeld door ‘welzijn op recept’.

Gezondheidsverschillen verkleinen

Gezondheidsverschillen zijn verschillen tussen groepen mensen over levensverwachting, aantal gezonde jaren en ervaren gezondheid. Er zijn veel factoren van invloed op gezondheidsverschillen. Sociaaleconomische status wordt het vaakst genoemd. Maar er zijn veel andere oorzaken, bijvoorbeeld armoede en schulden, mentale gezondheid en gezondheidsvaardigheden. Alle onderwerpen komen aan de orde met voorstellen om tot actie over te gaan. Maar om te weten waar die acties het meest effectief zijn, moeten we weten waar in Aalten de grootste gezondheidsverschillen zijn. Daarvoor gebruiken we onderzoeken van o.a. de GGD.

Mentale gezondheid bespreekbaar maken en verbeteren

Voor de Corona periode was er al sprake stress, druk en angst onder inwoners. Door Corona nam dit nog toe. Vooral onder jongeren en mensen die zich al in een moeilijke positie bevonden. Nu het voor veel mensen lastig wordt om rond te komen en de toekomst steeds onvoorspelbaarder lijkt, staat de mentale gezondheid onder nog grotere druk. We willen dit bespreekbaar maken op school, binnen de cultuursector, in de zorg, op het werk en bijvoorbeeld bij de sportvereniging. Vervolgens zorgen we ervoor dat vrijwilligers en professionals mensen kunnen helpen of door kunnen verwijzen.

Samenwerken in de Achterhoek

Vitaliteit en gezondheid is ook regionaal een belangrijk thema. Partners werken over de gemeentegrenzen heen en ook inwoners werken, wonen en recreëren niet altijd in dezelfde gemeente. De regio is een sterkere gesprekspartner voor provinciale en landelijke partijen dan de gemeente Aalten alleen. Samen vertegenwoordigen de gemeenten in de Achterhoek meer mensen en hebben zij ook meer ruimte om kennis en tijd vrij te maken om te werken aan het verleggen van de aandacht van zorg naar gezondheid. Daarom spannen wij ons bijvoorbeeld in door samen te werken in De Gezondste Regio, het Preventie Platform Jeugd, Achterhoek in Beweging, Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek en Achterhoek Gezond. Deze samenwerking kunnen we niet alleen realiseren. We zorgen ervoor dat we gebruik kunnen maken van regionale en provinciale programma’s.

4. Jong in Aalten

We willen graag dat jongeren zo gezond mogelijk opgroeien in een veilige omgeving. Het is belangrijk om hen de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen tot volwassenen die zelf de regie op hun leven hebben en zich gezond, gewaardeerd en gezien voelen. Bij sommige jongeren gaat dat bijna als vanzelf. Af en toe is ondersteuning nodig.

Ervoor zorgen dat jongeren minder druk ervaren in het dagelijks leven

Uit de GGD-gezondheidsmonitoren blijkt dat een deel van de jongeren emotionele problemen ervaart. Dat kan komen door druk om te presteren, pesten of hoge verwachtingen van zichzelf. Er is een risico op vluchten in drugs, gamen of alcohol. We willen ervoor zorgen dat mentale problemen bespreekbaar zijn. De meeste jongeren zijn een groot deel van de dag op school. Daarom wordt daar de basis gelegd voor een veilige, gezonde omgeving en het verhogen van weerbaarheid. De lessenserie THINK is gericht op sociaal emotionele ontwikkeling van 12- tot 16-jarigen. Deze lessen zijn worden op Schaersvoorde gegeven en zijn een succes. De GGD heeft een uitgebreid aanbod voor jongeren. Dat kan nog beter benut worden door het meer actief via de scholen aan te bieden. Met de praktijkondersteuners en huisartsen bespreken we hoe laagdrempelige ondersteuning vroeg kan worden ingezet om later zware zorg te voorkomen. De GGD en het Preventie Platform Jeugd gaan hun kennis en ervaringen delen binnen het sport-, beweeg- en leefstijlakkoord.

Een veilige en vertrouwde omgeving voor alle jongeren inrichten

Wat is een vertrouwde omgeving voor kinderen? En hoe bereiken we jongeren die hun omgeving niet als veilig ervaren? Natuurlijk willen we ook voor jongeren aansluiten bij hun persoonlijke wensen. Daarom zorgen we dat er op scholen een punt is waar jongeren (anoniem) kunnen aangeven waar het mis gaat. Er komt ook een denktank van ouders die aangeeft welke vraagstukken er spelen en wat mogelijke oplossingen zijn. Het Preventie Platform Jeugd gebruikt deze informatie om het aanbod te optimaliseren en nog meer jongeren en ouders te bereiken. Maar preventie begint al eerder. We proberen kwetsbare aanstaande ouders zo goed mogelijk voor te bereiden op zwangerschap en de eerste 1.000 dagen van hun kind. Tot slot werken we aan een veilige omgeving om op te groeien

Alle kinderen en jongeren kunnen zichzelf zijn en meedoen

We willen dat alle kinderen en jongeren een plek vinden waar zij hun talenten kunnen ontwikkelen. Voor kinderen met een lastige thuissituatie, een fysieke of verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid is dat vaak een grote opgave. We zetten ons ervoor in dat alle jongeren gelijke kansen krijgen. Dat betekent een plek om elkaar te ontmoeten, passende dagbesteding en de kans om te ontspannen. Met de steun van jongeren die zelf ervaren hebben hoe het is om beperkte kansen te hebben, gaan vrijwilligers en professionals aan het werk om het aanbod aan te laten sluiten op de vraag. Regionaal wordt er hard aan gewerkt om jongeren aan het werk, of naar school of dagbesteding te laten gaan. Er komt een jongerenraad in de gemeente Aalten.

Het jeugdhulplandschap is toegankelijk, overzichtelijk en steunend

Het is voor inwoners niet altijd duidelijk waar zij welke ondersteuning voor hun kinderen kunnen vinden. Vooral als er meer zorg en ondersteuning nodig is, blijkt dat er dingen blijven liggen of juist dubbel worden gedaan. Ook professionals zien dat het nodig is om de zorg rondom gezinnen veel beter af te stemmen. Daarom wordt er meer bekendheid gegeven aan het Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek en zorgen we ervoor dat de belofte ‘één gezin, één plan, één regisseur’ wordt nagekomen.

Rekenkameronderzoek ‘Voor de toekomst’

De rekenkamercommissie AOW rapporteerde in 2021 over de uitvoering van de jeugdhulp. Zoals ook in het rapport staat kost het tijd om te komen tot afspraken en werkwijzen die aan de 39 richtinggevende aanbevelingen recht doen. We werken aan het op de juiste wijze formuleren en monitoren van de resultaten (ook in regionaal verband). Daarmee krijgt de gemeenteraad ook meer mogelijkheden voor kaderstelling en controle. De sociale basis wordt versterkt. Onder andere door professionals zo te positioneren dat zij kinderen zien en vroegtijdig kunnen signaleren. Organisaties haken op elkaar aan en nieuwe methodieken om problemen te voorkomen getest (o.a. door Achterhoek Gezond). In de uitvoeringsplannen staat een aantal verwijzingen naar acties die horen bij de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport. We benadrukken graag dat we het hele rekenkamerrapport als onderlegger voor onze inzet voor de komende jaren blijven gebruiken.

5. Veerkrachtig ouder worden in Aalten

De gemeente Aalten kent hechte gemeenschappen waar ouderen graag deel van uit willen blijven maken. De komende jaren vragen we aan ouderen wat zij nodig hebben om zich vitaal en gezond te voelen. Met onze partners bespreken we vervolgens hoe we het samen voor ouderen makkelijker kunnen maken om gezond en vitaal te zijn. Zijn er genoeg mogelijkheden om sociale contacten te onderhouden? Weten ouderen waar zij terecht kunnen voor hulp en ondersteuning? En is de woning nog geschikt of zijn er aanpassingen nodig? De vragen worden op een vroeg moment gesteld. Dan kan ook op tijd worden nagedacht over de persoonlijke wensen over ouder worden in Aalten. Voorbereidingen kunnen dan op tijd worden getroffen. Heerlijk thuis in huis is een inspirerend voorbeeld.

Vitaal ouder worden

Wat nodig is om vitaal ouder te worden verschilt per inwoner. Daarom zorgen wij ervoor dat de afstemming tussen partners die bij een oudere betrokken zijn, optimaal is. Een vertrouwd persoon stelt de vraag. Vervolgens wordt samen gekeken wie welk deel van de ondersteuning kan geven. Er wordt daarbij ook aandacht besteed aan de mogelijkheden tot ontmoeten en bewegen (in groepsverband of in de openbare ruimte dichtbij huis). Een (alcohol-) verslaving heeft grote invloed op vitaliteit en gezondheid. Daarom worden professionals erop getraind om middelengebruik te herkennen en bespreekbaar te maken. Er zijn programma's om van de verslaving af te komen.

Mee blijven doen en ontmoeten

Op oudere leeftijd is reizen soms lastiger. Maar mensen ontmoeten blijft belangrijk. Daarom zetten wij in op ontmoetingsplekken in de buurt. Het is niet handig als het veel tijd kost om die te zoeken. Op de ontmoetingsplek treffen ouderen ook mensen die kunnen helpen met het stellen van alle vragen die voor hen belangrijk zijn. Dat kunnen vragen over zorg en ondersteuning zijn, maar bijvoorbeeld ook over welzijn, zingeving en wonen. Ook weten zij waar deze vragen gesteld kunnen worden. Op www.vitaalbad.nl en in de lokale krant wordt duidelijk aangegeven hoe een oudere bij het juiste aanbod komt. Er zijn medewerkers beschikbaar op de inlooppunten die ouderen, mantelzorgers en/of begeleiders op weg kunnen helpen.

In gesprek met (toekomstige) ouderen en mantelzorgers

Een goede en tijdige voorbereiding kan helpen om langer gezond te blijven en in het eigen huis te kunnen blijven wonen. Dat betekent de tijd nemen om stil te staan bij de vraag: hoe wil ik ouder worden? Door vooraf de antwoorden te bedenken wordt het mogelijk om de leefstijl en leefomgeving zo in te richten dat de wensen gerealiseerd kunnen worden. De gesprekken over wat inwoners willen, geven de gemeente en partners inzicht. Alle ouderen en mantelzorgers in Aalten krijgen de komende vier jaar de kans om in gesprek te gaan over ouder worden. Zij kunnen dan tijdig aangeven welke zorg en ondersteuning zij verwachten nodig te hebben. Ook ontvangen zij informatie over de beschikbaarheid daarvan.

Een huis dat bij je past

Een huis waarin je je thuis voelt: dat wil natuurlijk iedereen. En als je dat huis eenmaal hebt gevonden wil je er waarschijnlijk zo lang mogelijk blijven wonen. Daarom gaan we in gesprek over de manier waarop een passende woon- en leefomgeving te vinden zijn. En wat er nodig is om daar zelfstandig te blijven wonen. Het is fijn als er een plek in het verpleeghuis beschikbaar is als veilig zelfstandig thuis wonen niet meer mogelijk is. We zijn steeds op zoek naar mogelijkheden om maatwerk te leveren. Een goed voorbeeld daarvan is de Kattenberg, waar echtparen wonen waarvan één van partners aan dementie lijdt. Samenwonen blijft mogelijk, passende zorg en ondersteuning zijn onder handbereik.

6. Zorg en ondersteuning in Aalten

We spannen ons in om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen. Samen organiseren we veel activiteiten en projecten en bieden we interventies aan zodat iedereen zijn plek vindt in de gemeenschap. We proberen te voorkomen dat (zware) zorg en ondersteuning nodig zijn. Dat doen we door op tijd in gesprek te gaan. En door snel te handelen als wij signalen opvangen dat het ergens mis dreigt te gaan. Als zorg en ondersteuning nodig zijn, zorgen we ervoor dat het aanbod aansluit op de vraag. Cruciaal is dat inwoners ons weten te vinden als dat nodig is. Dat zij weten waar ze zich kunnen melden en dat zij er vervolgens op kunnen vertrouwen dat goede hulp geboden wordt.

Positieve gezondheid

De gemeente en vele partners werken vanuit positieve gezondheid. Er wordt gekeken naar de vraag van een inwoner en de context waarin deze gesteld wordt. We proberen zo goed mogelijk de vraag achter de vraag in beeld te krijgen. Daarvoor zetten we alle kennis en ervaring in die beschikbaar is. We werken samen met geestelijk verzorgers, wijkverpleegkundigen, huisartsen en praktijkondersteuners en vele anderen. We willen toewerken naar een zo volledig mogelijk ‘antwoord’. Voor positieve gezondheid kijken we naar meer dan alleen de lichamelijke gezondheid. Van belang zijn meedoen, dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving en kwaliteit van leven. Op basis van die zes factoren kunnen we achterhalen wat precies belangrijk is voor een inwoner. En met welke hulp en ondersteuning de (ervaren) gezondheid kan worden verbeterd. Vervolgens is het van belang dat de juiste zorg en ondersteuning gevonden kan worden. Of het nu gaat om lichamelijke gezondheid, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen of dagelijks leven; er moet een passend aanbod in de buurt te vinden zijn. Een goed voorbeeld van deze manier van werken, die nu al in gebruik is, is Welzijn op Recept.

Het wordt eenvoudiger om zorg en ondersteuning te vinden

Voor inwoners is het nu soms nog moeilijk om de weg te vinden naar zorg en ondersteuning. Dat blijkt uit de gesprekstafels, de resultaten van een onderzoek onder inwonerpanel U Spreekt en uit cliëntervaringsonderzoeken. We spannen ons daarom in om zorg en ondersteuning bereikbaar te maken. Dat doen we door op www.vitaalbad.nl beter inzicht te geven. Maar we realiseren ons dat we er daarmee nog lang niet zijn. Het is minstens zo belangrijk dat vrijwilligers en professionals goed kunnen doorverwijzen. En dat de mensen die werken in de toegang zichtbaar zijn in de samenleving. Dat betekent dat zij mensen die moeilijker bereikbaar zijn op moeten zoeken op de plaatsen waar zij wonen, werken of recreëren. Laagdrempelige en zichtbare plekken waar alle vragen gesteld kunnen worden zijn cruciaal.

Versterken van de sociale basis

Bestaanszekerheid gaat over de basisvoorwaarden om mee te kunnen doen. Zekerheid van voldoende inkomen, een zinvolle dagbesteding en/of werk zijn cruciaal. Er is onderzocht of de sociale basis goed aansluit op de zorg en ondersteuning van de gemeente. Verbetering blijkt mogelijk onder andere door de sociale basis te versterken. In deze uitvoeringsnota wordt daarvoor de aanzet gegeven. We spreken ons uit over de rol van de gemeente (ervoor zorgen dat iedereen zo persoonlijk mogelijk mee kan doen door de basis te regelen en partners aan elkaar te verbinden). Dat betekent wellicht ook dat de werkwijze van de gemeente (voor bijvoorbeeld het verlenen van subsidies) op onderdelen enigszins aangepast moet worden. En we moeten nog meer integraal werken, zorgen voor kennisdeling en regels en budgetten zo inrichten dat het belang van de inwoners altijd voorop staat.

7. Blijven meedoen in Aalten

De titel van de nota sociaal domein is ‘Zo persoonlijk mogelijk mee blijven doen in Aalten’. Dat geldt wat ons betreft voor iedereen. Een paar dingen moeten in ieder geval geregeld zijn om de tijd en ruimte te hebben om ‘mee te kunnen doen’. Er moeten voldoende inkomsten zijn om rond te komen. Als deze zekerheid er niet is (bijvoorbeeld omdat iemand moeite heeft met het betalen van de huur of de boodschappen) is het lastig om aan andere dingen te denken. Het is fijn als je overdag naar een plek kunt waar je je talenten kunt inzetten en andere mensen ontmoet. Dat geldt ook voor de vrije tijd. Samen sporten, cultureel bezig zijn of vrijwilligerswerk doen zorgt voor ontspanning en verbinding. Het helpt om even afstand te nemen en ongedwongen actief te zijn.

Voorkomen van (de gevolgen van) financiële problemen

We willen voorkomen dat inwoners in financiële problemen komen of financiële stress ervaren. Samen met onze partners informeren wij iedereen zo goed mogelijk over omgaan met geld. Dat doen we met campagnes, maar ook in persoonlijke gesprekken. Kinderen krijgen op school voorlichting over geldzaken. We proberen er zo vroeg mogelijk achter te komen als het toch mis dreigt te gaan. Dan gaan we in gesprek en schakelen we hulp in. Het is belangrijk dat kinderen niet buiten de boot vallen omdat er thuis weinig geld is. Als een kind door geldgebrek bijvoorbeeld niet kan sporten kan het jeugd sport- en cultuurfonds worden ingezet. Wij letten erop dat van deze mogelijkheden ook gebruik gemaakt wordt. Ook volwassenen met (een risico op) financiële problemen proberen we zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen en te informeren en ondersteunen. Er zijn verschillende regelingen en interventies die het mogelijk maken om de basis weer op orde te krijgen.

Samen sporten en bewegen en dat samen mogelijk maken

Sportieve en culturele activiteiten zijn belangrijk voor het welzijn. Inwoners ontmoeten gelijkgestemden en ontspannen samen. Vaak ontstaat spontaan een netwerk waar in moeilijke tijden steun gevonden kan worden. Kinderen leren samenwerken en omgaan met winst en verlies. De samenleving verandert en daarmee ook het sport- en verenigingsleven. Het is bijvoorbeeld moeilijk om bestuursfuncties te vervullen en vrijwilligers te vinden. Verenigingen moeten aan veel regels voldoen en krijgen ook nog het verzoek om maatschappelijke taken op zich te nemen. Om te zorgen voor voldoende ondersteuning zijn er verenigingsondersteuners en wordt een sport-, beweeg- en leefstijlakkoord gesloten. De talentverbinders van Figulus Welzijn blijven de belangrijke spil in het web-functie vervullen. Zij werken vanuit het breed gedragen Plan Talent. Samen kunnen we ervoor zorgen dat huisartsen en fysiotherapeuten ook in de toekomst inwoners op het spoor van een sportvereniging kunnen zetten. Een breed beweeg- en sportaanbod en enthousiaste mensen bij clubs zorgen ervoor dat iedereen de beweging en ontspanning kan vinden die bij hem of haar past.

Iedereen krijgt de kans om zijn talenten in te zetten

Iedereen heeft talenten en wil die graag gebruiken. De ene inwoner volgt een opleiding, een ander werkt en blijft zijn leven lang vrolijk aan de slag. Maar dat geldt niet voor iedereen. Het kan zomaar gebeuren dat je ergens niet op de juiste plek zit. Dat het werk te veel of te moeilijk is of de dagbesteding niet bij je persoonlijkheid of de fase in je leven past. Dan is het vervelend om dat eindeloos uit te moeten leggen of geen uitweg te zien. Samen met onze partners willen we ervoor zorgen dat iedereen op de voor hem of haar beste plek terechtkomt. Daarvoor verkennen we goed de wensen en mogelijkheden en daar zoeken we de juiste omgeving bij. Dat kunnen zijn vrijwilligerswerk, een inloopvoorziening, maatjesproject, dagbesteding of werk. Hiervoor zetten we het project “Simpel Switchen” in. Dat breiden we uit met bestaanszekerheid voor de deelnemers.

Een veilige, vertrouwde plek voor mensen in een ‘psychisch kwetsbare situatie’

Inwoners in een ‘psychisch kwetsbare situatie’ hebben er veel baat bij als zij in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Dat helpt hen bij het herstel. We proberen zo lang als dat veilig en verantwoord is de juiste hulp en ondersteuning thuis te bieden. (Als het niet meer lukt om helemaal zelfstandig te blijven wonen zijn geschakelde woonvormen en zorginstellingen een mogelijkheid.) Het is belangrijk dat psychisch kwetsbare inwoners een plek hebben waar zij naartoe kunnen. Een plaats waar zij zich gezien en gehoord voelen. Het kan zijn dat er al locaties zijn die met enige aanpassingen een geschikte plek worden voor psychisch kwetsbare mensen. Er is ook een nieuwe inloopvoorziening opgericht voor mensen in een psychisch kwetsbare situatie. We gaan goed na of de opzet aansluit bij de wensen van de doelgroep. Voor de begeleiding naar werk maken we gebruik van life-coaches via Laborijn.

UITVOERINGSPLANNEN

Thema: Naoberschap: samen sterk in Aalten
Naoberschap: het blijkt opnieuw en veelal in nieuwe vormen de drijvende kracht binnen onze gemeenschap

Opgaven
1 Het stimuleren van inwoners ideeën, - initiatieven en vrijwilligerswerk en ondersteuning van mantelzorg
2 Het herijken versterken en inclusief maken van de sociale basis

Resultaten per opgave	**Stand van zaken**	**Acties 2022-2026**	**Kosten/investering** [1]	**Wanneer**	**Partners**
1a Inwoners en organisaties kennen het Vrijwilligers Servicepunt (VSP).	De basis van het vrijwilligersservicepunt staat. Nog niet alle partners bieden hun aanbod aan.	De zichtbaarheid van de vrijwilligersvacatures vergroten Alle vacatures op www.vitaalbad.nl plaatsen	Subsidie VSP	**Doorlopende aandacht**	Aaltense uitdaging Achterhoek in Beweging Achterhoek Gezond Bibliotheek Cultuurorganisaties Meedoenpact Figulus Welzijn o.a. *Mantelzorgondersteuners* *Mantelzorgconsulent* *Verenigingsondersteuners* *Jongerenwerkers* Gemeente Aalten GGNet
1b Inwoners en organisaties zijn op de hoogte van de ondersteuningsmogelijkheden van het VSP, de talentverbinders en de verenigingsondersteuner.	Er is veel kennis bij het VSP, de talentverbinders en de verenigingsondersteuner. Maar het is niet altijd even duidelijk waar zij precies voor ingezet kunnen worden. Wij gaan daarover duidelijke afspraken maken zodat er ook meer helder over gecommuniceerd kan worden.	Inwoners per kwartaal informeren over de ondersteuningsmogelijkheden van het VSP, de talentverbinders en de verenigingsondersteuner	Ontwikkelgelden vrijwilligers	**Doorlopende aandacht**	
1c Het VSP kan anticiperen op de actuele vraag en het aanbod.	Het VSP beperkt zich nu tot de basisactiviteit van het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Als wij meer van de	VSP goed positioneren binnen www.vitaalbad.nl	Ontwikkelgelden vrijwilligers	**2023**	

[1] Naast mensen zijn er ook middelen nodig om van de huidige naar de nieuwe situatie te komen. Er is structureel € 400.000 transformatiebudget beschikbaar.

	sociale basis verwachten en de druk op organisaties en vrijwilligers tegelijkertijd toeneemt heeft dit gevolgen voor de ondersteuning. Deze moet meer op maat zijn. We evalueren nu het VSP en gaan kijken wat in de toekomst gevraagd wordt.	Maken van nieuwe afspraken die ervoor zorgen dat het VSP meer gericht organisaties en vrijwilligers kan ondersteunen.		**2023**	Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek Present Preventie Platform Jeugd
1d Vrijwilligers hebben de kennis en vaardigheden om met plezier hun taken uit te voeren.	Er is wel ondersteuning mogelijk maar deze is beperkt. In het netwerk van Vitaalbad zijn veel partners die hier vrijwilligers kunnen steunen met trainingen, workshops enz. Deze willen wij veel meer in gaan zetten. De bibliotheek is een voorbeeld van een organisatie die hier de afgelopen jaren al in heeft geïnvesteerd door vrijwilligers toe te rusten om in gesprek te gaan met minder taalvaardige inwoners.	Verenigingen kunnen 2 * per jaar hun vrijwilligers bijscholen. Er komt een vrijwilligersacademie die doorlopend scholingsaanbod heeft.	Ontwikkelgelden vrijwilligers	**2023** **2024**	Scholen gemeente Aalten (Sport)-verenigingen Stuurgroep Plan Talent Vrijwilligers Service Punt Zorginstellingen En alle organisaties van www.vitaalbad.nl
1e Zorgvrijwilligers kunnen bij hun zorgvrager blijven ook als deze verhuist.	Er ontstaat vaak een band tussen zorgvrager en zorgvrijwilliger. Daarom is het belangrijk dat zij onder de vlag van de zorginstelling bij elkaar kunnen blijven. Nu is dat nog niet altijd het geval.	VSP/Figulus en zorgorganisaties maken hier samen afspraken over.	Regulier budget	**Doorlopend**	
1f Zorgvrijwilligers en mantelzorgers die daar behoefte aan hebben krijgen scholing.	Zorgvrijwilligers in de regio hebben vaak dezelfde behoefte aan kennis en vaardigheden. Er is regionaal bereidheid om hierin te investeren.	Met zorginstellingen, mantelzorgconsulent en regio Achterhoek scholing voor zorgvrijwilligers organiseren.	Regulier budget	**Doorlopend**	

1g Vrijwilligers ondervinden waardering voor het werk dat zij verzetten.	Veel organisaties geven uiting aan de waardering voor hun vrijwilligers door het organiseren van dankjewel-avonden en dergelijke. Ook de ondersteuning in de vorm van scholing netwerkbijeenkomsten enz worden als waardering ervaren.	Doorlopende aandacht voor de waardering van vrijwilligers organiseren	Ontwikkelgelden vrijwilligers	**Doorlopend**	
1h Activiteiten en acties die (bijvoorbeeld door Corona) op een laag pitje zijn komen te staan weer opstarten (of onderzoeken of opstart wenselijk is).	Er zijn activiteiten gestopt of stil komen te liggen tijdens de Corona periode. Voor sommige activiteiten zou een doorstart mogelijk kunnen zijn. Als voorbeeld is tijdens de meedenkavond maatschappelijke stages genoemd.	In beeld krijgen of er activiteiten zijn gestopt in de Corona-periode die (in aangepaste vorm) weer opgestart zouden kunnen worden.	Projectsubsidies en organisatiesubsidies	**2023**	
1i Mantelzorgondersteuning inbedden in vitaalbad.nl.	De mantelzorgondersteuning wordt geëvalueerd. Uit signalen weten wij al dat de druk toeneemt. Maar waar precies de knelpunten liggen en hoe we daar goed op kunnen anticiperen moet uit de evaluatie en de duiding daarvan blijken. Het is al duidelijk dat mantelzorgers vaak niet weten waar zij hulp en ondersteuning kunnen vinden.	De aanbevelingen uit de evaluatie van de mantelzorgondersteuning opvolging geven. Hierbij zorgen dat mantelzorgondersteuning een vast bestanddeel is van www.vitaalbad.nl Een vast punt voor mantelzorgondersteuning realiseren en hierover communiceren.	Regulier budget mantelzorgondersteuning	**Start 2023** **2024**	
1j Jonge mantelzorgers zijn in beeld en worden ondersteund.	Er zijn veel jonge mantelzorgers actief in Aalten. Het grootste gedeelte van hen is in beeld. We willen graag andere inwoners laten zien wat de impact is van	Scholen informeren over het ondersteuningsaanbod voor (jonge) mantelzorgers. Gastlessen verzorgen op scholen over het	Regulier budget mantelzorgondersteuning	**2023** **Doorlopend**	

	mantelzorgers. En we willen jonge mantelzorgers bijstaan met ondersteuning en support.	ondersteuningsaanbod voor jonge mantelzorgers. Samenwerking opzetten tussen Figulus Welzijn, het Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek en het preventie platform jeugd om samen passende ondersteuning te organiseren.		**Start 2023**	
1k Voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.	Wij sturen erop dat mensen beginnen met het zoeken naar hulp en ondersteuning binnen hun eigen netwerk. Maar hoeveel kun je vragen van mantelzorgers en waar kun je hen ontlasten?	In bijvoorbeeld kenniscarrousels gaan we dit thema bespreken en samen inventariseren hoe we mantelzorgers kunnen ondersteunen en overbelasting voorkomen .	Budget mantelzorgondersteuning	**Start 2023**	
1l Mantelzorgers kunnen eenvoudig gebruik maken van regelingen en ondersteuning en weten deze te vinden.	Mantelzorgers vinden het moeilijk om de toegang tot verschillende voorzieningen en regelingen te vinden. Dat is niet alleen in Aalten een probleem maar overal. Daarom is er een landelijke subsidieregeling. Die hebben wij aangevraagd.	Met Oost Gelre, Winterswijk en Doetinchem en het landelijk adviesteam mantelzorgondersteuning best practises ophalen en inzetten. Voor oudere mantelzorgers bekend maken waar hulpvraag en hulpaanbod samenkomen.	Landelijke subsidie	**2024** **Doorlopend**	
1m Mantelzorg meer over het voetlicht brengen.	Er zijn veel mantelzorgers, maar hun werkzaamheden en wat de impact is op het dagelijks leven blijft vaak onderbelicht. Als er meer bewustwording is van de impact van mantelzorgen kunnen mensen in de sociale	Ervaringen van mantelzorgers actief delen tijdens bijeenkomsten en in de media.	Regulier budget	**Doorlopend**	

	omgeving van mantelzorgers daar rekening mee houden.				
2a In stand houden en optimaliseren van het beweeg- sport en cultuuraanbod in de gemeente Aalten.	Er is van oudsher een breed sport – en cultuuraanbod en veel mensen spannen zich vrijwillig in voor het behoud ervan. Maar de druk op verenigingen en vrijwilligers neemt toe. En leden stellen hoge eisen aan het aanbod, de kwaliteit van trainingen en repetities en de accommodaties. Er wordt een groot beroep gedaan op talentcoaches en talentverbinders die daardoor te hoog belast worden.	De talentverbinders en talentcoaches beter positioneren Regionaal met Achterhoek in Beweging inzetten op het ondersteunen van verenigingen om toekomstbestendig te worden.	Reeds beschikbare gelden plan Talent	**2023** **Doorlopend**	
2b Sport, bewegen en cultuur worden ingezet als middel voor het bereiken van maatschappelijke doelen.	Sport en cultuur dragen bij aan een gezonde leefstijl en zorgen voor verbinding. Daarom investeren wij hierin. De meerwaarde wordt ook door andere beleidsterreinen gezien. Dus vervullen sport en cultuur steeds meer maatschappelijke taken, van buurtactiviteiten tot het signaleren van armoede. We willen op deze lijn doorgaan.	Een beweeg-, sport en leefstijlakkoord 2023-2027 sluiten Een keer in het half jaar een sociale basis event organiseren onder de vlag van het beweeg- sport en leefstijlakkoord.	€50.000,- extra gelden festival in juni en voorbereidingsbijeenkomst in januari. Subsidie Rijk leefstijl en sport	**2023** **Start 2023 doorlopend**	
2c Inwoners kunnen op een plek zien waar zij wanneer welke activiteit kunnen beoefenen.	Inwoners willen graag op een plek duidelijk kunnen zien welke activiteiten zij waar kunnen beoefenen. Op www.vitaallbad.nl is inmiddels veel bijeengebracht. Maar nog niet alle verenigingen en	Het onderhoud en beheer van www.vitaalbad.nl wordt weggezet binnen plan Talent. Er komt ondersteuning om de website actueel en compleet te maken en te houden.	Budget Plan Talent Subsidie Rijk leefstijl en sport	**Doorlopend** **Doorlopend**	

	organisaties delen hun aanbod en nog niet alle inwoners vinden hun weg naar de site. Ook zijn er mensen die hun informatie bijvoorbeeld uit de krant halen of liever ergens naar binnen lopen.	Mensen via de lokale krant, social media en het netwerk van het beweeg, - sport en leefstijlakkoord op de hoogte brengen van activiteiten en het bestaan van www.vitaalbad.nl			
2d De toegang tot ondersteuning en advies verbeteren.	Er zijn veel ondersteuningsmogelijkheden en bijvoorbeeld subsidiemogelijkheden waar verenigingen gebruik van kunnen maken. Maar dat is lang niet altijd bekend.	Opzetten van een verenigingsloket onder www.vitaalbad.nl waar verenigingen met vragen terecht kunnen en worden gekoppeld aan ondersteuningstrajecten, subsidiemogelijkheden enz.	Subsidie Rijk leefstijl en sport Cofinanciering Achterhoek in Beweging (ureninzet)	**2024**	
2e Alle nieuwe inwoners ontvangen een welkomsttasje van de gemeente Aalten.	De tasjes worden nu al in de buurtschappen gegeven aan nieuwe inwoners. Dit wordt bijzonder gewaardeerd. Daarom is het voorstel om dit overal te doen.	Samen welkomsttasje samenstellen en zorgen voor verspreiding.	P.M.	**2024**	
2f Verbinden van buurten zoals dat ook in dorpen gebeurt.	Het is handig om initiatieven te laten landen in omgevingen waar mensen elkaar al kennen en helpen. Er zijn goede voorbeelden van dorpsontwikkelingen waar naast fysieke vraagstukken ook de sociale onderwerpen op de agenda staan. Dit kan ook voor bijvoorbeeld buurten meer worden uitgewerkt.	Verkennen of het mogelijk is om een plan voor een buurt te ontwikkelen dat gericht is op sociale en fysieke samenhang.	P.M.	**2025**	
2g Buurten en verenigingen kunnen zelf aan de slag met het inrichten en onderhouden van de buitenruimte (recht om uit te dagen).	Veel inwoners verrichten gaat werk voor hun directe omgeving. In de openbare ruimte zijn zij ook wel eens bereid om taken van de	Right to challenge invoeren. Hiervoor komt waarschijnlijk ook wetgeving. We kunnen in 2023 vast een pilot doen als	P.M.	**2023 mogelijk pilot, 2024 en daarna**	

	gemeente over te nemen. Dan ontstaat er meer vrijheid om te kiezen voor een andere invulling en wijze van onderhoud. Deze initiatieven willen wij graag tegemoetkomen.	daar een voor de hand liggend initiatief vrijkomt.		**mogelijk doorlopend.**	

Thema: Een vitaal en gezond Aalten
Vitaal en gezond: het hebben van een goede gezondheid is een groot goed en gezond zijn is meer dan niet ziek zijn

Opgaven en maatschappelijke effecten
1. Gezondheidsverschillen tegengaan
2. Het stimuleren van mentale gezondheid

Resultaat	**Stand van zaken**	**Acties 2022-2026**	**Kosten/investering**	**Wanneer**	**Partners**
1a Wij weten waar de grootste gezondheidsverschillen zijn.	Er is veel kennis over de gezondheid van inwoners maar deze is nog verspreid en wordt niet altijd in samenhang geïnterpreteerd. Daardoor kunnen wij nog niet optimaal voorspellen waar we precies op moeten inzetten om gezondheidsverschillen tegen te gaan.	Op basis van data van bijvoorbeeld Datalab Go en Achterhoek Monitor gerichter op zoek gaan naar waar gezondheidsverschillen zich voordoen. De cijfers met experts duiden en de opbrengsten delen in het netwerk van vitaalbad (beweeg-sport en leefstijlakkoord) om gezamenlijk tot passende interventies te komen.	Reguliere uren en middelen Cofinanciering door 8RHK ambassadeurs Cofinanciering door Achterhoek in Beweging	**Doorlopend** **Doorlopend**	Achterhoek Gezond Achterhoek in Beweging Achterhoek in Beweging Bibliotheek Brichbouw Cultuurorganisaties gemeente Aalten
1b De samenwerking tussen partners is hecht zodat de vraag van inwoners doorlopend opgehaald wordt en vertaald in passende acties en interventies.	De gemeente Aalten maakt onderdeel uit van verschillende samenwerkingsverbanden. Op basis van het lokale beweeg- en sportakkoord 2020-2022 zijn projecten gestart. Het aanbod is beter inzichtelijk gemaakt op www.vitaalbad.nl. Er wordt veel aandacht gevraagd voor vitaliteit gezondheid en bewegen. Dat gebeurt door te schrijven over (side-events) van evenementen. Maar ook door ervaringsverhalen te delen en	Een sport, - beweeg en leefstijlakkoord 2023-2027 sluiten. Daarbinnen borgen dat succesvolle initiatieven, activiteiten en campagnes worden gecontinueerd. Ruimte bieden voor en uitdagen tot nieuwe projecten die leiden tot meer gezondheid midden zorg. Uitvoering geven aan het regionale beweeg- en sportakkoord en het regionale preventieakkoord.	Reguliere uren en middelen Rijksmiddelen geoormerkt voor preventieakkoorden en beweeg- en sportakkoorden Subsidies Publiek private samenwerking	**2023** **2023-2027**	Datalab Go GGDNOG Figulus Welzijn *Jongerenwerkers* *Verenigingsondersteuners* *Talentverbinders* Fysiotherapie Gelijke Kansen Coalitie

	mee te doen aan campagnes. Er zijn verschillende projecten van de grond gekomen om mensen met een afstand tot bewegen te begeleiden. De komende jaren willen we samenwerking nog meer stimuleren. We willen ook beter borgen wat succesvol is.		Cofinanciering door 8RHK ambassadeurs lokale effecten van regionaal preventieakkoord en toekomstbestendige preventieinfra-structuur Preventiecoalitie (gemeenten en Menzis) Cofinanciering door Achterhoek in Beweging		Gemeente Aalten GGDNOG Ponsen Preventie Platform Jeugd Proscoop Scholen Gemeente Aalten (Sport-) verenigingen gemeente Aalten Stuurgroep beweeg- sport en leefstijlakkoord Aalten
1c Iedereen woont in een gezonde leefomgeving.	Een gezonde inrichting van de leefomgeving bevordert de gezondheid. Wij zien een gezonde leefomgeving als: een leefomgeving die inwoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes logisch zijn en waar de negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk is. Belangrijke elementen voor een gezonde leefomgeving zijn uitnodigen tot bewegen, elkaar ontmoeten, ontspannen, een goede milieukwaliteit (lucht, geluid), klimaatbestendigheid en een goede toegang tot voorzieningen. Vanuit het sociaal domein brengen wij deze onderwerpen in bij ruimtelijk beleid en ruimtelijke ontwikkelingen.	De omgevingswet benutten om ruimtelijke ordening af te stemmen op een groene en gezonde leefomgeving. Opnemen van de verschillende onderwerpen zoals: ruimte om te bewegen en recreëren, zorgen voor een gezond voedingsaanbod op strategische posities en ruimte voor ontmoeting en veilige en eenvoudige mogelijkheden om voorzieningen te bereiken.	Reguliere uren en budgetten (zowel sociaal als ruimtelijk domein) Subsidies Publiek private samenwerking	**Afhankelijk van ontwikkeling omgevingswet**	En alle organisaties van www.vitaalbad.nl & www.achterhoekgezond.nl

1d De openbare ruimte nodigt overal uit tot bewegen en ontmoeten.	Bij het inrichten van de leefomgeving letten wij speciaal op beweegaanleidingen. Want bewegen in de buurt is een van de meest eenvoudige mogelijkheden om gezondheidswinst te behalen. Wij zorgen nu al voor toegankelijke fiets- en wandelpaden. Wij maken gebruik van subsidieregelingen voor sport- en spelaanleidingen. Daarbij proberen wij recht te doen aan de diverse voorkeuren zodat jongeren bijvoorbeeld meer urban sports uit kunnen oefenen en volwassenen gelegenheid hebben om een bootcamp te doen. Maar er is meer mogelijk: voldoende beschutting bij warm weer of regen bijvoorbeeld. Verder motiveren wij mensen door hen kennis te laten maken met apps die buiten bewegen een spel of groepselement geven.	Promoten van de buitenruimte als beweegruimte door beweegaanleidingen in samenspraak met de buurt. Apps en spelvormen promoten door bijvoorbeeld aan te sluiten bij 'ommetje' of 'een half uurtje in je buurtje.' Op basis van het regionale voorstel Urban Sports dit onderdeel integreren in de buitenruimte. Gebruik maken van evenementen om de waarde van de buitenruimte en de potentie ervan over het voetlicht te brengen.	Reguliere uren en budgetten Subsidies Publiek private samenwerking Cofinanciering door Achterhoek in Beweging (deelakkoord excelleren in de Achterhoek)	**Doorlopend** **Doorlopend** **Start 2024 daarna doorlopend** **Doorlopend**	
1e Alle inwoners kunnen informatie over gezondheid krijgen en deze begrijpen en beoordelen en gebruiken bij besluiten over de eigen gezondheid.	Er is veel informatie beschikbaar over gezondheid. Deze wordt ook gedeeld en gepromoot. Om ervoor te zorgen dat de mensen de informatie ook begrijpen, kunnen beoordelen en op zichzelf toepassen is soms extra inzet nodig. Die wordt ook al geleverd. De bibliotheek ontsluit bijvoorbeeld informatie voor laaggeletterden, huisartsen en zorgprofessionals proberen	Samen met de bibliotheek en de lokale werkgroep laaggeletterdheid ervoor zorgen dat inwoners gezondheidsinformatie begrijpen. Laaggeletterdheid voorkomen, zorgen voor digitale inclusie en het accepteren van blijven leren zijn daarvoor belangrijk.	Reguliere uren en budgetten Regionaal budget laaggeletterdheid voor het geven van trainingen aan de betrokken ketenpartners	**Doorlopend** **Doorlopend**	

	keuzes inzichtelijk te maken. Extra inzet is de komende jaren nodig op statushouders, inwoners met een migratieachtergrond en bijvoorbeeld Oekraïners.				
1f Inwoners krijgen informatie over gezonde voeding en de gezonde keuze wordt de makkelijke keuze.	Gezonde voeding is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl. Er wordt al veel aan het onderwerp gedaan. Er zijn gezonde scholen en sportkantines, kleinschalige acties (zoals een appel bij de avondvierdaagse) en voorlichtingscampagnes die wij ondersteunen. In bijvoorbeeld de gezonde leefstijl interventies is voeding ook een belangrijk aandachtspunt. Maar er kan meer. We willen graag dat de gezonde voeding overal de makkelijke keuze wordt.	Lopende initiatieven en campagnes continueren Afspraken maken met bedrijven, organisaties en onderwijs om gezonde voeding centraal te stellen in het aanbod In Duitsland kijken hoe daar succesvolle laagdrempelige projecten succesvol zijn en deze wellicht overnemen. Bijvoorbeeld topkoks die uitleg geven over gezond koken en de aandacht voor biologische producten.	Reguliere uren en budgetten Cofinanciering 8RHK ambassadeurs (regionaal preventieakkoord – Achterhoek Gezond) Subsidies Publiek private samenwerking	**Doorlopend** **2024** **Doorlopend**	
1g Inwoners hebben en behouden een gezond gewicht	Onderzoek en ervaring leren dat preventie van ziekte door inzet op gezond gewicht werkt. Daarom zetten we met de akkoorden in op bewustwording en ondersteuning. Voor sommige inwoners het krijgen en behouden van een gezond gewicht moeilijk. Om hen te bereiken zijn gerichte interventies opgestart. De bekendste voorbeelden in Aalten zijn Welzijn op Recept, Beweegkuur en Bewegen op maat. De beweegmakelaar heeft tijd om inwoners met een afstand tot een gezond gewicht	Doorzetten en intensiveren van Welzijn op recept, bewegen op maat en beweegkuur. Uitzoeken hoe partners nog beter samen kunnen werken om ervoor te zorgen dat jongeren een gezonde levensstijl aanwennen en een gezond gewicht houden. Bespreken en besluiten hoe beweegmakelaars, talentverbinders en samenwerkingsorganisaties elkaar nog beter aan kunnen vullen.	Reguliere uren en budgetten Preventie uit de wetten jeugd en wmo Cofinanciering 8RHK ambassadeurs Preventie coalitie Middelen beweeg-sport en leefstijl Rijk	**2023** **Doorlopend** **2022-2023**	

	persoonlijk op weg te helpen. Intensieve inzet op mensen met (een risico op) overgewicht blijft nodig. Wij gaan de komende jaren voor een nog hoger bereik en een langduriger effect. Dat laatste door deelnemers langer te begeleiden en een zachte landing te garanderen bij sport- en beweegaanbieders.		Cofinanciering 8RHK ambassadeurs Cofinanciering Achterhoek in Beweging/sociaal domein Achterhoek (gezonde jeugd en vitale senioren). Subsidies Publiek private samenwerking		
1h De focus van financieren, organiseren en monitoren is het behouden van gezondheid en het voorkomen van zorg.	Landelijk, regionaal en lokaal verschuift de focus van zorg naar gezondheid. Maar wetgeving, organisatie en financiering zijn daar nog niet op ingericht. Alle betrokkenen (inwoners, financiers, professionals beleidsmakers en wetgevers) weten dat verandering nodig is. Om uit de analyse te komen en aan het werk te gaan met de verandering worden twee sporen bewandeld. Projecten die zich richten op het behoud van gezondheid krijgen de ruimte om dat te doen. Zij maken afspraken met gemeenten/regio om het risico af te dichten voor het kleuren buiten de lijntjes. Transparantie daarover biedt	Ondersteunen (uitvoeren) van de proeftuinen van Achterhoek Gezond (waaronder het Preventie Platform Jeugd.) Afspraken maken met het Rijk, de regio, zorgorganisaties, zorgfinanciers en de sociale basis. Hierdoor wordt werken vanuit gezondheid juridisch, financieel en inhoudelijk ondersteund. Dan kan de fase van testen en experimenteren worden verlaten en kan structureel gewerkt worden vanuit gezondheid. Uitvoering geven aan de afspraken uit de werk agenda met Menzis.	Reguliere uren en budgetten Co-financiering door 8RHK ambassadeurs (Achterhoek Gezond) Preventie-coalitie Experimenteerruimte Rijk (verwacht op basis van aangenomen moties) Sociaal Domein Achterhoek Subsidies	**Doorlopend** **Doorlopend** **2022-2026**	

	het comfort om te kunnen vernieuwen. Resultaten, kennis en ervaringen worden gedeeld zodat anderen ermee verder kunnen. Het tweede spoor bestaat uit het samen het Rijk, de regio en samenwerkingspartners (zorgkantoren, GGD, Menzis enz) opstellen van nieuwe afspraken over organiseren financieren en monitoren van resultaten. De regiogemeenten verdelen hier de taken zodat iedereen een deel voor zijn rekening neemt.	Ondersteunen van Achterhoek Gezond met kennis en ervaring van gemeenten.	Fondsen	**Doorlopend**	
2a Inwoners met (een risico op) mentale problemen zijn op tijd in beeld en worden geholpen.	Om de regie over het eigen leven te kunnen voeren is het belangrijk dat inwoners het leven mentaal aankunnen. Een van de belangrijkste voorwaarden is dat er structuur is en dat inwoners gezien worden. Wij investeren in de hele sociale basis om hiervoor te zorgen. Of het nu gaat over werk, inkomen, gezondheid of sociale relaties: we proberen ervoor te zorgen dat niemand buiten de boot valt. In alle domeinen vragen we partners om oog te hebben voor het mentaal welbevinden van de inwoners die onder hun bereik staan (klanten, cliënten, patiënten of eigen werknemers.) De partners weten ook waar zij inwoners naar door kunnen verwijzen als mentale	Mentale gezondheid op de agenda van organisaties in de sociale basis zetten en samen bespreken hoe we kunnen voorkomen dat mensen mentale problemen ontwikkelen of op tijd in kunnen grijpen Uitvoering geven aan het regionaal preventie-akkoord op dit thema.	Reguliere uren en budgetten.	**Doorlopend** **Doorlopend**	

	problemen dreigen. Deze werkwijze is ingezet met het regionaal preventieakkoord. We merken dat extra aandacht binnen de sociale basis nodig is.				
2b Alle partners kennen en het spinnenweb van positieve gezondheid en gebruiken dit.	Veel professionals en partners kennen en gebruiken het web van positieve gezondheid. Inwoners merken dat. Een gezondheidsvraagstuk wordt veel meer in de context van het dagelijks leven geplaatst dan een aantal jaren geleden. En een oplossing voor een probleem of een klacht wordt pas vormgegeven als de oorzaken ervan zijn achterhaald. Een medische klacht kan een sociale of mentale achtergrond hebben en andersom. Het ontbreekt soms aan tijd of middelen om de analyse echt grondig te doen of een zorgvuldig samengestelde oplossing te kunnen realiseren. Dat willen we verbeteren. Want als de focus van zorg naar gezondheid moet moeten we daar in de dagelijkse praktijk ook naar kunnen handelen.	Ervoor zorgen dan er ruimte is (letterlijk en in financile zin) om alle onderdelen van positieve gezondheid te betrekken bij een diagnose.	Reguliere uren en budgetten (van gemeente maar ook bij partners)	**Doorlopend**	

Thema: Jong in Aalten[2]
Als gemeente Aalten zien wij jong zijn als de start van een reis. Een reis naar zelfstandigheid, naar worden wie je bent en naar het waarmaken van je dromen.
Opgaven en maatschappelijke effecten

1. **Het stimuleren van mentale gezondheid**
2. **Onze kinderen groeien op in een veilige en vertrouwde omgeving**
3. **Alle kinderen kunnen zichzelf zijn en meedoen**
4. **Jeugdhulplandschap is toegankelijk, overzichtelijk en ondersteunend.**

Resultaat	**Stand van zaken**	**Acties 2022-2026**	**Kosten/investering**	**Wanneer**	**Partners**
1a Alle kinderen en jongeren tussen de 9 maanden en 23 jaar krijgen aanbod in mentale weerbaarheid en mentale gezondheid.	In alle levensfasen van kinderen en jongeren is aandacht voor mentale weerbaarheid. Preventie Platform Jeugd, het onderwijs, de scholen en bijvoorbeeld de GGD en Achterhoek Gezond richten zich op verschillende leeftijden. Door meer onderzoek te doen naar de vraag kunnen wij beter aansluiten bij de wensen. Ook van groepen die nu nog moeilijk te bereiken zijn. Mentale gezondheid is ook een onderdeel van opgroeien in een Kansrijke en veilige omgeving. We willen samen voorbouwen op de bestaande initiatieven en waar nodig aanvullingen doen. Dit past bij het rekenkamerrapport op de onderdelen: organisatie van het hele netwerk, de juiste partijen op het juiste moment in beeld en	Partners stemmen het aanbod op elkaar af en zorgen ervoor dat dit aansluitend en aanvullend op elkaar is. Er komt een overzicht van alle interventies op het gebied van mentale gezondheid. Dit wordt gekoppeld aan www.vitaalbad.nl. De Think enquête wordt uitgezet om erachter te komen waar jongeren behoefte aan hebben.	Reguliere begroting	**Doorlopend** **2023 daarna doorlopend** **2023 daarna jaarlijks**	Achterhoek Gezond Achterhoek in Beweging Bibliotheek Cultuurorganisaties Figulus Welzijn *Jongerenwerkers* *Talentverbinders* Gelijke Kansen Alliantie Gemeente Aalten

[2] 'Voor de toekomst' is een rekenkamerrapport dat voor Aalten, Oost Gelre en Winterswijk in beeld brengt waar de opgaven voor Jeugd liggen. Het rapport doet aanbevelingen op verschillende onderdelen. In de uitvoeringsplannen staan verwijzingen naar de onderdelen goede samenwerking, passende inzet, maatregelen en interventies en het realiseren van maatschappelijke opgaven. Grip op financiering door de raad is niet in de uitvoeringsnota opgenomen omdat hierin meer de 'werkplannen' staan. (hoewel het verbeteren van de monitoring en het op een andere manier omschrijven van resultaten kaderstelling en evaluatie beter maken). Een deel van de aanbevelingen gaat diep in op bijvoorbeeld werkwijzen van professionals. Dit gaat echt over de hoe vraag en is terug te vinden in werkafspraken, samenwerkingsafspraken en dergelijke. Het is te gedetailleerd voor de uitvoeringsplannen.

	toegevoegde waarde bieden en de interne organisatie staat in dienst van de benodigde ketensamenwerking.				Huisartsen Kinderopvangorganisaties Jeugdgezondheidszorg Laborijn Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek Scholen gemeente Aalten (Sport-)verenigingen THINK (trainers en begeleiding) Yunio jeugdgezondheidszorg En alle partners van www.vitaalbad.nl
1b Wij weten waar jongeren tegenaan lopen op het gebied van mentale weerbaarheid.	Er wordt steeds meer onderzoek naar mentale weerbaarheid gedaan. In de Coronaperiode is veel uitgevraagd. Het is ook duidelijk geworden dat het onderwerp al eerder speelde. Waarschijnlijk spelen toegenomen invloed van sociale media, prestatiedruk en zorgen over maatschappelijke problemen een rol. Op basis van data en ervaringsverhalen van jongeren, hun omgeving en professionals proberen wij steeds in beeld te krijgen welke onderwerpen spelen en aanleiding geven voor mentale stress.	De jeugdmonitor GGD afnemen en interpreteren Met ouders en scholen samenwerken om de vragen en zorgen van jongeren te achterhalen en hierop het aanbod van Think en overige ondersteuning aanpassen.	P.M.	**Jaarlijks** **Doorlopend**	
2a We proberen jongeren zoveel mogelijk te bereiken in hun directe omgeving. En we richten de omgeving rondom jongeren zo in dat zij veilig op kunnen groeien, maar ook de vrijheid hebben om zich te ontwikkelen.	Jongeren bevinden zich in verschillende sociale omgevingen. Zij zijn thuis, op de sportclub, op school, aan het werk of bij vrienden. Er is onderling contact tussen al deze ‘opgroeiomgevingen’. Zo wordt er overleg gevoerd op basis van de Lokale Educatieve Agenda en zijn er samenwerkingen tussen onderwijs en sport en cultuur. Meer samenhang tussen de opgroeiomgevingen zorgt ervoor dat jongeren optimaal hun eigen leven in kunnen richten maar beschermd worden als dat nodig is. Onderzoek, beleid en praktijk	Onderzoeken van de mogelijkheden om in een veilige omgeving op te groeien. Zoveel mogelijk partners hierbij betrekken. Politie/huisartsen bureau Halt werden bij de meedenkavond genoemd om toe te voegen aan het netwerk van organisaties rondom de jongeren. Uitvoering geven aan weerbare jeugd binnen Achterhoek Gezond.	P.M. PPJ-budget	**2024** **Doorlopend** **Tot 2024**	

	moeten goed op elkaar afgestemd zijn en alle organisaties in de omgeving van jongeren zoveel mogelijk betrokken. Achterhoek Gezond heeft weerbare jeugd als 'brandhaard' aangewezen. Het Preventie Platform Jeugd is daarbinnen ontwikkelplek. Dit biedt de kans om op basis van de investering die al is gedaan door te bouwen tot een sluitend netwerk. Dit sluit goed aan bij de juiste zorg op het juiste moment en preventie uit het onderzoek van de rekenkamercommissie.	Preventie Platform Jeugd de mogelijkheid geven om door te ontwikkelen tot een bij Aalten (de Achterhoek) passende ondersteuning voor een veilige opgroeiomgeving.			
2b Ouders zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheden en voelen zich gesteund door hun omgeving bij het uitoefenen van het ouderschap. Ouders kunnen ook steun aan elkaar hebben.	Vanuit het Preventie Platform Jeugd en bijvoorbeeld de GGD wordt al gewerkt aan het ondersteunen van (jonge) ouders. Voorzetten en nog meer (toekomstige) ouders bereiken is belangrijk. Er is een netwerk van ouders dat heet #Opladers. Dit netwerk zorgt ervoor dat vragen rondom opgroeien en opvoeden met elkaar gedeeld kunnen worden.	Het programma OuderTeam voor aanstaande ouders blijven aanbieden in de gemeente en hier nog meer bekendheid aan geven. Opladers 0-4, 4-12 en 12+ versterken. Een aanvullend programma ontwikkelen en uitvoeren dat ouders ondersteunt bij het opvoeden.	In de begroting van PPJ GKA-budget	**2023 daarna doorlopend** **2023** **2024**	
2c Jongeren kunnen zelf richting aan hun leven en de juiste ondersteuning daarvoor eenvoudig vinden.	Wij zetten ons ervoor in dat jongeren zo persoonlijk mogelijk mee kunnen blijven doen in Aalten. Wij zijn met hen in gesprek over wat belangrijk is in het leven en vragen wat zij nodig hebben om mee te kunnen doen.	Met jongeren bespreken hoe zij informatie willen ontvangen en waar zij op ondersteund zouden willen worden. Ervoor zorgen dat er genoeg professionals zijn die signalen	P.M.	**2023 daarna doorlopend** **Doorlopend**	

	De antwoorden zijn uiteraard verschillend. Maar wat helder is is dat jongeren graag zelf aan zet zijn. Zij willen vooral gelegenheid om elkaar te ontmoeten en samen het leven in te richten. Soms is dat niet eenvoudig. Dan is het belangrijk dat ondersteuning op maat, vindbaar en toegankelijk is.	van jongeren oppakken en kunnen adviseren over hoe hier effectief actie op te ondernemen. Binnen www.vitaalbad.nl ook het aanbod voor jongeren opnemen. Aangeven hoe en waar zij hun vragen kunnen stellen en behoeften aan kunnen geven. Het taalgebruik afstemmen op hun belevingswereld en aansluiten bij social media uitingen.		**2023 daarna doorlopend**	
3a Alle kinderen krijgen gelijke kansen.	Onze inzet is er al op gericht dat alle kinderen mee kunnen doen. Wij zijn daarom ook aangesloten bij de Gelijke Kansen Alliantie. Alle samenwerkingspartners proberen vooral kinderen te bereiken die het moeilijk hebben om aan te sluiten. Daarbij wordt gericht gekeken wat nodig is. Het maakt verschil uit of kansenongelijkheid ontstaat door armoede, een onveilige thuissituatie, mentale problemen of andere oorzaken. Het bereiken van kinderen bij wie verschillende problemen tegelijkertijd spelen is moeilijk. Dat is wel de groep die hulp en ondersteuning het hardst nodig is.	Trainingen en informatieavonden voor professionals organiseren zodat zij problemen goed kunnen herkennen en aan oplossingen kunnen werken. Vrijwilligers van verenigingen en maatschappelijke organisaties de kans geven om zich te verdiepen en bekwamen in wat nodig is om kinderen in kwetsbare posities te helpen. Daarbij kinderen met ervaring en hun verhalen en gevoelens centraal stellen. Uitvoering geven aan de paragraaf Gezonde Jeugd uit het regionaal preventieakkoord	GKA-budget	**Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend**	
3b Jongeren hebben mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.	Jongeren willen graag plekken waar zij elkaar kunnen ontmoeten. Zij hebben ideeën aan welke voorwaarden deze plaatsen moeten voldoen. Er is al een aantal plekken waar het jongerenwerk het voortouw heeft genomen. Naast deze plekken	Jongeren die dat willen helpen bij het vinden van plekken om samen te komen. Ervoor zorgen dat de bestaande plekken zo aantrekkelijk zijn dat kinderen en jongeren er graag komen.	In principe in de begroting maar mogelijke verhoging	**2023** **2023**	

	willen wij ook graag meedenken met jongeren en partners over andere locaties.				
3c De voorstellen van kinderen en jongeren worden verwerkt in plannen en acties.	Kinderen en jongeren verwoorden goed wat zij belangrijk vinden voor de gemeente. Ideeën van de kinderraad en gesprekstafels zijn al uitgevoerd. De gesprekken met de jongeren zorgen ervoor dat de stem van jongeren ook wordt meegenomen bij activiteiten en projecten voor de toekomst.	Kinderen en jongeren doorlopend uitdagen om plannen mede vorm te geven. Dit aan de hand van raden, maar ook te vragen naar hun ideeën en wensen op het moment dat er plannen zijn waar zij mee te maken hebben of krijgen.	De jongerenraad is opgenomen in de begroting. Mogelijke acties die daaruit volgen niet.	**2023 daarna doorlopend**	
3d Alle jongeren gaan naar school, hebben werk of een betekenisvolle dagbesteding.	Iedere jongere heeft talenten. Wij zorgen ervoor dat deze ontplooid kunnen worden. Het is de bedoeling om alle jongeren te begeleiden naar werk (of een dagbesteding). Er is samen met Laborijn een sluitende aanpak opgezet. Simpel switchen maakt daar onderdeel van uit. De huidige aanpak werkt goed. Waarschijnlijk komen uit de evaluatie van simpel switchen nog een aantal verbeterpunten. Die gaan we doorvoeren.	Nog te benoemen verbeterpunten van de huidige aanpak doorvoeren.	Begroting	**Doorlopend**	
4a Ouders en kinderen kunnen eenvoudig hulp en ondersteuning vragen en ontvangen.	Het ondersteuningsteam Oost-Achterhoek helpt jongeren en ouders aan de juiste hulp en ondersteuning. Uit onderzoek blijkt dat veel inwoners niet weten dat het ondersteuningsteam bestaat.	Ervoor zorgen dat het ondersteuningsteam Oost-Achterhoek bekend is bij alle ouders.	NPO plan P.M.	**2023**	
4b Jongeren in de jeugdhulp of ondersteuning hebben een vast	Er wordt al gewerkt op basis van een plan en een regisseur. Toch geven professionals en gebruikers aan dat er niet altijd	Ieder gezin met jeugdhulp één plan en één regisseur nog consequenter toepassen.	Begroting	**2023 daarna doorlopend**	

aanspreekpunt. Zij krijgen een samenhangend plan van zorg en ondersteuning. Zij hoeven niet zelf te zoeken naar (of een beroep te doen op) zorg en ondersteuning.	goed uitgewisseld wordt tussen organisaties. Daardoor is niet helder wie waar welke zorg en ondersteuning krijgt. Er zijn mogelijkheden om de achterkant strakker te organiseren. Ouders en kinderen worden dan meer ontzorgd. Als er meer problemen tegelijkertijd spelen beperken privacyregels het uitwisselen van gegevens.	Zonder de privacy van jongeren te schenden een samenhangend plan maken in het geval van meer problemen die tegelijkertijd spelen.		**2024**	
4c Het is inzichtelijk waar we op inzetten met de jeugdhulp en welke resultaten dat heeft.	We verzorgen regelmatig een terugkoppeling over de inzet van de jeugdhulpverlening en de resultaten die dat oplevert. Deze informatie bereikt vooral specialisten uit de gemeenteraad. Jeugdhulp is een thema dat maatschappelijk leeft. Daarom willen we ook meer duiding geven aan de cijfers door resultaten van (preventieve) projecten te delen. We maken ook gebruik van regionale monitoring om gegevens te krijgen en te kunnen vergelijken.	Inzicht blijven geven aan de resultaten op cijfermatige basis en deze van context voorzien door duiding en ervaringsverhalen.	Reguliere uren en middelen	**Doorlopend**	
4d Door samen te werken in de regio worden kennis en kunde gedeeld en neemt de werkdruk af.	Er zijn verschillende overleggen waar de consulenten van de drie gemeenten elkaar treffen. Zij delen de kennis en bundelen hun krachten. Ook is er gezamenlijke scholing. Er wordt fors geïnvesteerd in training en samenwerking in de regio en met zorgaanbieders ten behoeve van de nieuwe inkoop. Dit sluit aan op gemeenschappelijke werkwijzen en passende competenties uit het	Organiseren dat er ruimte is voor de consulenten om mee te denken over samenwerking in de toekomst. Verkennen wat deze samenwerking op zou kunnen leveren door intern een analyse te doen en buiten de regio goede voorbeelden op te halen In het geval van positieve uitkomsten van de vorige twee	Reguliere middelen en uren	**Doorlopend** **2023** **2024**	

	rapport van de rekenkamercommissie.	actiepunten de samenwerking opstarten			

Thema: Veerkrachtig ouder worden in Aalten
In de gemeente Aalten zien we de mens als van betekenis in alle fasen van het leven. We zien altijd mogelijkheden, ook al worden deze op den duur misschien minder anders of minder dan voorheen .

Opgaven en maatschappelijke effecten

1. Vitaal ouder worden
2. Op tijd voorbereid zijn op ouder worden
3. Passende zorg en ondersteuning op het juiste moment
4. Levensloopbestendig wonen

Resultaat	Stand van zaken	Acties 2022-2026	Kosten/investering	Wanneer	Partners & middelen
1a Ouderen voelen zich gezond en vitaal. Zij zijn samen met hun omgeving in beweging. Meer ouderen die nu nog niet bewegen gaan dat wel doen.	Vitaliteit zien wij als een levenskracht. De wil en het vermogen die de oudere ervaart om het leven op een positieve manier in te richten. De laatste jaren wordt hier veel in geïnvesteerd. Op basis van het model van positieve gezondheid kiezen we voor een integrale benadering. Er is voorlichting over roken, alcohol en voeding. Ook zijn er veel beweeginitiatieven. Er wordt alles aan gedaan om dit samen met ouderen en hun omgeving te ontwikkelen en uit te voeren. Er is daarbij samenwerking met zorgprofessionals maar ook met vrijwilligers en het bedrijfsleven. Ook voor ouderen wordt gewerkt aan een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen.	Samen met partners uit het bedrijfsleven onderzoeken hoe specifieke hulpmiddelen kunnen worden ontwikkeld en ingezet om nog meer mensen te laten bewegen en sporten. Voor een optimaal effect gebruik maken van specialistische kennis van bedrijven en professionals in de zorg. Bij het verstrekken van voorzieningen onderzoeken of een actief vervoermiddel (aangepaste fiets) een optie is in plaats van bijvoorbeeld een scootmobiel. De hulpmiddelenpool meer zichtbaar maken (laagdrempelige hulpmiddelen dichtbij huis aanbieden.) Uitvoering geven aan het regionaal programma ouderen en veerkracht en aan de	P.M. afhankelijk van initiatieven. Reguliere middelen Reguliere middelen Reguliere middelen Rijksmiddelen leefstijl en sport. Cofinanciering met Achterhoek Gezond	**Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend**	Achterhoek Gezond Achterhoek in Beweging De Woonplaats Figulus Welzijn *Talentverbinders* Fysio- en ergotherapeuten Gemeente Aalten Huisartsenverenigingen Innovatieve bedrijven als Raam/Harm Takke Kennisnetwerk Kwetsbare ouderen Achterhoek Menzis

		paragraaf Vitaal Ouder worden uit het regionale preventieakkoord en aan de preventiecoalitie. Activiteiten organiseren en promoten om samen te bewegen. Deze ook via kranten en “mond op mondreclame” delen omdat ouderen vaak niet bereikt worden via de digitale kanalen.			Naoberfonds Proscoop Thuiszorgorganisaties *Careaz* *Marga Klompé* *Sensire* *Buurtzorg*
2a Op elke leeftijd mee kunnen blijven doen.	Oud worden is niet altijd leuk. Soms vragen ouderen laat om hulp. Dan is relatief zware inzet van zorg of ondersteuning soms nodig. Er zijn in Aalten al goede voorbeelden van projecten die door vroeg te reageren zorg op termijn verminderen, voorkomen of later doen optreden. Denk bijvoorbeeld aan bewegen op maat of welzijn op recept. Voor vitale ouderen is het belangrijk dat activiteiten vooral leuk zijn. Zij ervaren geen of beperkt problemen. Het inzetten van talenten blijft voldoening geven. Omgaan met ouderen met bijvoorbeeld dementie vraagt iets van de omgeving.	Ervoor zorgen dat er een laagdrempelige ontmoetingsplek is waar talenten kunnen worden ingezet. Zorgen voor laagdrempelig vervoer naar ontmoetingsplekken door middel van vrijwillige vervoersdiensten (in aansluiting op het activiteitenaanbod). Investeren in het netwerk rond ouderen om op tijd signalen op te vangen. Signalen zijn bijvoorbeeld minder sociale contacten, meer valincidenten of meer gezondheidsklachten. Wij elkaar vinden en samen oplossingen vinden. Ouderen stimuleren om blijvend te bewegen ook als dat bij een sport(vereniging) niet meer lukt.	Nieuw budget na pilots Regulier budget/ meerjarensubsidie Regulier budget Beweeg sport en leefstijlmiddelen	**2024 en verder** **Doorlopend** **2023 en verder**	Vrijwilligers Service Punt Willem, hart voor levensvragen (Woon-)Zorginstellingen *-Oosterkerk* *-Marga Klompé* *- Careaz* En alle partners van www.vitaalbad.nl

		Doorgaan met en verbeteren/intensiveren van welzijn op recept. Doorgaan met en verbeteren/intensiveren van bewegen op maat. Organiseren van een ‘mobiele markt’ waar ouderen dingen kunnen uitproberen. Een dementievriendelijke gemeente blijven. Huiskamergesprekken uitgevoerd door vrijwillig ouderen adviseurs.	Regulier WOR budget Budget beweeg- sport en leefstijlakkoord / preventie Reguliere middelen Reguliere middelen Reguliere middelen	**2023 en verder** **Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend**	
3a De zorg wordt gedeeld tussen professionals, mantelzorgers en vrijwilligers	Er wordt geïnvesteerd in mantelzorgondersteuning (zie ook het thema naoberschap). Zonder mantelzorgers voor ouderen zou er nu al een probleem zijn in het verlenen van zorg. De komende jaren zal er nog meer inzet van mantelzorg nodig zijn.	Organiseren van een goed samenspel tussen zorgvrager, professionals, mantelzorgers en vrijwilligers.	Reguliere middelen	**Doorlopend**	
3b Passende zorg op het juiste moment.	Aan de hand van ‘Op je plek’ wordt eraan gewerkt dat zorg, welzijn en zingeving in samenhang worden bekeken en besproken.	De ‘derde levensfase’ van pensionering tot kwetsbare oudere bespreekbaar maken. Andere kijk op bewegen. (paramedicus mee in gesprekken gemeente bij vragen over verminderde mobiliteit)	Regulier budget Opgenomen in de begroting	**Doorlopend** **Doorlopend**	

		Ervoor zorgen dat alle oudere inwoners benaderd zijn met de vraag of zij een gesprek willen voeren. Daarbij verkennen op welke wijze professionals met verschillende achtergronden hierbij samen op kunnen trekken. Er wordt gebruik gemaakt van een geschikt communicatiemiddel.	PM, pilot loopt nog/ in 2023 borgen	**2023 daarna doorlopend**	
4a Kansen om levensloopbestendig te wonen verkennen.	Er zijn al projecten gestart gericht op levensloopbestendig wonen. Tijdens de meedenkavond is een aantal suggesties meegegeven om hier nog een verdieping aan te geven.	Verkennen of het mogelijk is om bijvoorbeeld grotere woningen te splitsen of ouderen in een pre-mantelzorgwoning eerder kleiner te laten wonen. Kinderen kunnen dan vast gaan wonen in het ouderlijk huis. Woningruil tussen jonge gezinnen en ouderen. Ontwikkelen van focusgebieden met de Taskforce wonen en zorg Uitvoeren van heerlijk thuis in huis om de bewustwording over toekomstbestendig wonen op te starten	Reguliere middelen	**2023 en verder** **2023 en verder** **Doorlopend**	
4b Passend wonen mogelijk houden.	De inzet is erop gericht om zo lang mogelijk thuis te wonen. Maar op een gegeven moment kan het nodig zijn om te verhuizen naar een omgeving waar meer zorg nodig is. Dan is het belangrijk dat er een plek is die aansluit op de wensen en behoeften van de bewoners. Geslaagde projecten willen wij	Aaltens hofje initiatief verbreden Doorlopend anticiperen op basis van de uitkomsten van de hierboven genoemde gesprekken.	Reguliere uren en middelen Projectsubsidie PM	**2023 en verder** **Doorlopend**	

	borgen (tussenvorm wonen en zorg project Kattenberg) en het Aaltens hofje bijvoorbeeld. Verder werken wij verder aan het vergroten van de verpleeghuiscapaciteit.				

Thema: Zorg en ondersteuning in Aalten
Wanneer het even niet gaat staan we als gemeente samen met onze maatschappelijke partners klaar voor inwoners om ondersteuning te bieden

Opgaven en maatschappelijke effecten

1. Vindbare en zichtbare toegang tot hulp en ondersteuning
2. De menselijke maat centraal: we werken zo persoonlijk mogelijk

Resultaat	**Stand van zaken**	**Acties 2022-2026**	**Kosten/investering**	**Wanneer**	**Partners & middelen**
1a Mensen die dat nodig hebben kunnen zorg en ondersteuning eenvoudig vinden.	In de inleiding in deze notitie is al geschreven over het belang van vindbare en zichtbare toegang tot zorg en ondersteuning. Tijdens de avond over de uitvoeringsnota gaven deelnemers aan dat het belangrijk is om mensen te informeren via verenigingen/cultuurhuizen of bijvoorbeeld dat bibliotheek. Dat zijn plaatsen waar zij komen. Naast inwoners opzoeken op de plaatsen waar zij recreëren is het belangrijk dat er een punt komt waar inwoners meteen goed geholpen worden. Dat betekent een antwoord op hun vraag krijgen of een doorverwijzing naar de juiste ondersteuning of toegang. Een pilot in Dinxperlo is in voorbereiding. Als deze slaagt worden er meer inlooppunten ingericht. Er is onafhankelijke clientondersteuning beschikbaar.	Vrijwilligers en professionals in de sociale basis toerusten met kennis en vaardigheden zodat zij inwoners kunnen helpen met het vinden van de juiste zorg en ondersteuning. Inrichten en bemensen van een locatie met een lage drempel. Daar kunnen inwoners zich melden en worden zij direct geholpen. Deze actie start met een pilot in het Kulturhus in Dinxperlo. Daar zijn op een of twee dagdelen mensen aanwezig. We zoeken uit waar verbinding ontbreekt tussen hulp/ondersteuning en inwoner. Daar richten verbindingsplekken/schakelplekken in en zorgen we voor onderlinge samenwerking De onafhankelijke clientondersteuning sluit aan op de nieuwe dynamiek en wordt mogelijk anders gepositioneerd.	Cliënten ondersteuning regulieren gelden en middelen en subsidie. Lokale project OCO eenmalige subsidie van rijk in kader van koplopersproject. (Voor acties in de kolom hiernaast)	**Doorlopend** **2023** **Doorlopend** **2023**	Gemeente Aalten Figulus Welzijn Belangenorganisaties kernen OZO verbindzorg Technologie en Zorgacademie En alle partners van www.vitaalbad.nl

1b Inwoners en organisaties voelen zich vrij om initiatief te nemen om de sociale basis te versterken.	De rol van de gemeente verandert. Inwoners en organisaties nemen steeds meer het initiatief. De gemeente zorgt voor een stabiele basis en is verder vooral verbinder. Als organisaties of inwoners een plan hebben om taken in het sociaal domein te doen krijgen zij daarvoor optimaal de kans. De gemeente organiseert zich zo dat deze dynamiek optimaal werkt. Er komt een subsidieregeling voor de sociale basis. De sociale basis wordt periodiek gemonitord op vitaliteit.	Organisaties in de sociale basis werken samen aan een passend pakket van activiteiten en diensten. Zij hebben ook het recht om uit te dagen als een plan hebben om dingen (anders) aan te pakken.	Reguliere uren en budgetten	**Doorlopend**	
1c Vrijwilligers inwoners en professionals zijn met elkaar in gesprek over wat zij over en weer nodig hebben.	We willen dat iedereen zo persoonlijk mogelijk mee kan blijven doen. Dat betekent dat er een onderling gesprek nodig is om te kijken wat dat betekent. Nu zijn zorg en ondersteuning vaak nog zo ingericht dat er lijnen lopen vanuit de inwoner naar verschillende spelers in zijn sociale netwerk. Dit netwerk is nog niet samenhangend. En er is te veel eenrichtingsverkeer. Misschien kan een zorg of ondersteuningsvrager aan een ander ook zorg en ondersteuning bieden. Of past zijn of haar verzoek beter bij een andere speler dan waartoe hij zich gewend heeft. Consulenten in de gemeente kijken bespreken al eerst wat in	Uitbreiden van het platform www.vitaalbad.nl en van daaruit het gesprek over wat nodig is om samen de sociale basis te versterken doorlopend voeren.	Reguliere uren en budgetten	**2023**	

	het netwerk van een inwoner kan worden opgelost.				
1d Informeer alle inwoners in hun eigen leefomgeving over welk aanbod er is en hoe dat gevonden kan worden.	Vaak gaan mensen op zoek naar zorg en ondersteuning als er een acute vraag is. Aangezien er dan hoge druk is is het zoeken naar de juiste ingang niet makkelijk. Door inwoners mee te nemen in de wijze waarop zorg en ondersteuning geregeld is weten zij dit beter en meer op tijd te vinden. Zichtbaarheid is belangrijk maar ook betrouwbaarheid.	Bij bijeenkomsten van verenigingen en belangenorganisaties van de kernen in gesprek gaan over zorg en ondersteuning. Welzijnswerk wordt meer actief/zichtbaar in de kernen (als dat gewenst is). Op de site www.vitaalbad.nl is alle informatie overzichtelijk bij elkaar gebracht. Door meer kennis en inzicht in de sociale basis kan deze ook beter worden benut.		**Doorlopend** **2023**	
1e Inwoners kunnen voor psychosociale ondersteuning laagdrempelig terecht bij het Algemeen Maatschappelijk Werk en voor ondersteuning met betrekking tot bestaanszekerheid bij de Sociaal Raadslieden Werk.	Maatschappelijk werkers ondersteunen mensen bij het omgaan met allerlei problemen in het dagelijks leven of werk. Met het verschuiven van de inzet van zorg naar gezondheid zijn veel initiatieven gestart om te voorkomen dat mensen hulp moeten zoeken. Of hen vroeg te helpen. Denk daarbij aan initiatieven om verantwoord om te gaan met geld. De Sociaal Raadslieden wijzen inwoners de weg in (sociale) voorzieningen, regelingen en instanties. Zij kunnen ook helpen met het invullen van formulieren of het schrijven van een brief of mail. Voor het maatschappelijk werk ligt door deze verschoven inzet de komende jaren de nadruk op	Met Figulus bepalen wij hoe de maatschappelijke werkers het best gepositioneerd. Zij moeten inwoners eenvoudig kunnen bereiken om psychosociale ondersteuning aan te kunnen bieden. Omdat er vaak meerdere vragen spelen moeten zij ook korte lijnen hebben met sociaal raadslieden en organisaties in de sociale basis.	Subsidie	**Q1 2023 besluit positionering** **Daarna doorlopend**	

	de psychosociale ondersteuning.				
2a Professionals weten elkaar goed te vinden en kunnen laagdrempelig informatie uitwisselen.	Regionaal en lokaal zoeken professionals elkaar steeds meer op. Er zijn themabijeenkomsten en bijvoorbeeld transititietafels geweest. Uitwisseling van kennis en intensivering van de samenwerking blijft belangrijk. Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd in een betere uitwisseling van gegevens tussen professionals. Daardoor hoeven inwoners niet steeds opnieuw hun medische gegevens en zorgvragen te delen. De start is gemaakt in samenwerking met Menzis. De werkwijze is succesvol, maar de continuïteit is nog niet geborgd. Wij willen wel op de ingeslagen weg verder gaan.	Meer en beter samenwerken met netwerkpartners door ontmoeting, samenwerking en uitwisseling structureel plaats te laten vinden. OZO verbindzorg blijven inzetten en daarvoor de juiste financiering organiseren in de Achterhoek. Professionals worden getraind in positieve gezondheid en bestaanszekerheid. Zij kunnen zo breder kijken dan hun eigen specialisme.	Reguliere uren en middelen PM PM	**Doorlopend** **2023** **Doorlopend**	
2b Innovatieve zorgtechnologie ontwikkelen, testen en inzetten binnen de eigen regio.	We willen mensen zo persoonlijk mogelijk ondersteunen. De regie over het eigen leven houden is belangrijk. Innovatieve zorgtechnologie kan het verschil maken. …	Aansluiten bij de Technologie en Zorgacademie en de kennis en mogelijkheden inzetten voor de inwoners van Aalten.	Rijksbijdrage preventie	**2022/2023**	
2c Zorg en ondersteuning persoonlijk maar ook op afstand mogelijk.	De benadering van inwoners is zo persoonlijk mogelijk. Er zijn inwoners die een direct gesprek over zorg en ondersteuning ongemakkelijk vinden. Of zij vinden het niet comfortabel om	Aanbod voor zorg en ondersteuning van organisaties zichtbaar maken op www.vitaalbad.nl, via kranten en op plaatsen waar inwoners gedurende de dag komen.	Regulier uren en middelen & Beweeg- sport en leefstijlakkoord	**2023**	

	een bekende persoon te vragen te helpen. Voor hen is het belangrijk dat vragen ook gesteld kunnen worden aan een persoon meer op afstand. En dat inzichtelijk is welke persoon or organisatie buiten het eigen netwerk zou kunnen zorgen of ondersteunen.	Vragen aan de hulpvrager of hij zich meer comfortabel voelt bij hulp en ondersteuning vanuit het eigen netwerk of vanuit een meer anonieme bron. Vragen van zorg en ondersteuning vereenvoudigen en meer op maat maken.	Reguliere uren Reguliere uren	**Doorlopend** Doorlopend	

Thema: Blijven meedoen in Aalten
Wanneer het even niet gaat staan we als gemeente samen met onze maatschappelijke partners klaar voor inwoners om ondersteuning te bieden

Opgaven en maatschappelijke effecten

1. De basis op orde: onze inwoners ervaren bestaanszekerheid
2. Sport, bewegen en cultuur als bindmiddel
3. Iedereen naar een passende zinvolle daginvulling
4. Investeren in beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Resultaat	**Stand van zaken**	**Acties 2022-2026**	**Kosten/investering**	**Wanneer**	**Partners & middelen**
1a Financiële problemen worden voorkomen.	Wij hebben geïnvesteerd in bewustwording van de impact van financiële problemen. Dit is zowel door en voor partners gebeurd als binnen de gemeente. Vroegsignaleren blijft een aandachtspunt. We willen inwoners aansporen om actie te ondernemen als financiele problemen dreigen te ontstaan. En we willen nog meer samenwerken met partners.	Trainen van professionals om signalen van financiële problemen bij inwoners op te vangen, bespreekbaar te maken en aan te kunnen pakken. In huis aan huisbladen en via www.vitaalbad.nl en social media-aandacht armoederegelingen onder de aandacht brengen. Doorgaan met uitvoering van de informatienota schuldhulpverlening Uitvoering geven aan de paragraaf de basis op orde van het regionaal preventieakkoord.	Reguliere subsidie-relatie met de maatschappelijk partners Is regulier via communicatie. Tevens folder financiële regelingen breed verspreiden. Rijk komt met extra middelen voor aanpak geldzorgen, armoede en schulden Reguliere uren en budgetten Regionaal preventieakkoord	**Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend** **Doorlopend**	Bibliotheek Estinea Figulus Welzijn Gemeente Aalten GGnet Huisartsen Laborijn Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek Onderwijs Rechtbank *Schuldenfunctionaris*
1b Risico op energiearmoede is op tijd in beeld en opgepakt.	Inwoners en organisaties hebben op de avond over de uitvoeringsnotitie gevraagd of dit onderwerp kan worden benoemd. Dit omdat het een actueel en in 2021 (bij het voorbereiden van de nota) onvoorzien thema is.	Uitvoeren Plan van Aanpak energiearmoede	In 2022 en 2023 voor de energietoeslag ca. 1.7 mio per jaar beschikbaar aan Rijksmiddelen Totaal beschikbaar voor aanpak energiearmoede (ex energietoeslag) volgens pva aan	**Doorlopend**	UWV Werkgevers En alle partners van www.vitaalbad.nl

			Rijksmiddelen € 552.763 en in onze eigen begroting nog € 108.675 (subsidieregeling verduurzamen woningen)		
1c Er is een vangnet waar een beroep op kan worden gedaan als het even niet meer gaat.	Het kan zijn dat er in een leven veel tegelijk gebeurt waardoor het even niet meer lukt om de basis op orde te houden. Dan is het fijn als er een vangnet is. De eerste zorgen kunnen dan worden weggenomen en er is hulp om actie te ondernemen om het daarna weer zelf te kunnen.	Vormgeven van een eerste vangnet van vrijwilligers en eventueel professionals waar mensen kunnen aankloppen als het even niet meer gaat. Ervoor zorgen dat alle organisaties die hier een rol in kunnen spelen de kans krijgen om samen te werken en snel te kunnen schakelen.	Aansluiten op bestaande structuren zoals het Meedoenpact, Diaconale hulpverlening en het GRIP-team en subsidierelaties (SRW/AMW/Humanitas	**2023** **Doorlopend**	
2a Verenigingen ondersteunen zodat zij hun rol in de samenleving kunnen blijven spelen.	Voor verenigingen is het niet eenvoudig om de basis op orde te houden. De rekeningen zijn hoog, het vinden van vrijwilligers (voor bestuursfuncties) is al jaren moeilijk. De overheid stelt steeds meer eisen aan veiligheid en professionaliteit en vraagt verenigingen bovendien om maatschappelijke taken voor haar rekening te nemen.	De verenigingsondersteuning wordt geïntensiveerd. Om ervoor te zorgen dat zij toekomstbestendig worden kunnen zij begeleiding en ondersteuning krijgen om een plan te maken en dit ook uit te voeren. Als daar draagvlak voor is onder verenigingen maken we gebruik van hun locaties voor andere activiteiten.	Reguliere middelen en uren Cofinanciering Achterhoek in Beweging Publiek-private samenwerking Subsidies (aan ondersteuningsorganisaties in Aalten)	**2023 daarna doorlopend** **Doorlopend**	
2b Mensen ontmoeten elkaar bij sportieve en culturele activiteiten.	Inwoners ontmoeten elkaar in hun vrije tijd. Door samen te ontspannen ontstaat een band. Het geeft een doel in de dag en een netwerk om op terug te vallen. De afgelopen jaren is hierin geïnvesteerd. Met Plan Talent is een stevige	Uitvoeren van het regionale preventieakkoord en lokale beweeg-, sport en leefstijlakkoord. Beweeg- sport en leefstijlakkoord 2023-2027 sluiten.	Regulier uren en middelen Subsidies Publiek-private samenwerking	**2023-2027** **2023** **2023-2026**	

	basis gelegd. Er is een beweeg- en sportakkoord en een regionaal preventieakkoord. De afgelopen vier jaar is uitgeprobeerd wat wel en niet werkt. Nu kunnen we gaan verbeteren en uitbreiden. De nauwe samenwerking tussen verschillende partijen in de sociale basis wordt steeds meer de norm in de gemeente Aalten en daarbuiten.	Uitvoeren van het vernieuwde Plan Talent. Welzijn op recept verder uitrollen	Welzijn op recept	**2023 daarna doorlopend**	
3a Alle inwoners hebben een dagbesteding die past bij hun vermogens en talenten.	Inwoners zijn een groot deel van de dag bij hun werk of dagbesteding. Het is belangrijk dat deze dicht bij hun talenten en vaardigheden ligt. Door veel meer vanuit de wensen van de inwoners te werken (en minder wet- financiën gestuurd) zijn de matches tussen de afgelopen jaren al beter geworden. Veel inwoners hebben echt hun plek gevonden. We willen daarom blijven werken via deze methode. Er komt meer aandacht voor de positie en rol van vrijwilligers binnen dit thema. De wijze waarop vrijwilligers meer worden ondersteund is uitgewerkt bij het thema ‘Naoberschap’.	De werkwijze van Simpel Switchen borgen en voortzetten. Ontwikkeling, re-integratie en participatie zijn een doorlopende lijn. In vaktermen: ‘een integrale klantreis’. De kadernota Laborijn legt hiervoor de basis. Deze wordt uitgevoerd.	Reguliere uren en budget	**Doorlopend** **Doorlopend**	
3b Meer passende ‘beschutte werkplekken’ in Aalten.	Veel van de beschutte werkplekken in Aalten zijn te vinden bij een beperkt aantal aanbieders ervan. Het zou goed zijn als verschillende	Mogelijke werkgevers betrekken in de netwerken zodat zij ook van anderen kunnen horen wat het aanbieden van een beschut werkplek vraagt en oplevert.	Doorontwikkeling nieuw beschut werk voor inwoners met een arbeidsbeperking wordt regionaal (voor ons met	**Doorlopend**	

	soorten bedrijven en organisaties beschutte werkplekken aanbieden. Dan kan iemand die op zoek is naar een plek ook echt een omgeving vinden die bij hem of haar past. Dit is een punt van blijvende aandacht.	In gesprek om te achterhalen wat werkgevers nodig hebben om (meer) beschutte werkplekken aan te gaan bieden.	Laborijn) geïntensiveerd via de beschikbare Rijksmiddelen	**Doorlopend**	
4a Inwoners met een psychische kwetsbaarheid hebben een locatie waar zij terecht kunnen.	Voor inwoner met een psychische kwetsbaarheid is het belangrijk dat zij een plek hebben waar zij terecht kunnen. Er zijn al plekken waar inwoners met een psychische kwetsbaarheid welkom zijn. Maar sluiten deze ook aan bij hun behoeften. En wat moet er gebeuren om de aansluiting goed te krijgen? Dat gaan we onderzoeken.	Er is een inloopvoorziening voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Deze sluit aan op de bestaande netwerken. Bestaande initiatieven ook geschikt maken voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.	Middelen vanuit centrumgemeente (overschot beschermd wonen)	**2022** **Doorlopend**	
4b Inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen aan hun herstel werken.	Naast opvangen willen wij inwoners met een psychische kwetsbaarheid ook de mogelijkheid geven om aan hun herstel te werken. Daarvoor trekken wij nu al samen op met partners uit de sociale basis. Dat willen we de komende jaren intensiveren. Ook onderzoeken we wat voor deze groep ‘extra’ nodig is. Een veilige en sociale woonomgeving is een voorwaarde om aan herstel te kunnen werken. Daarom zorgen wij ervoor dat mensen die beschermd gaan wonen	Inzetten van gerichte herstelactiviteiten voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Voor mensen die beschermd gaan wonen regelen wij een ‘zachte landing’ in de wijk.	Regulier budget overheid (nu nog via centrumgemeente) Reguliere budgetten	**Doorlopend** **Doorlopend**	

	dat doen in een omgeving die voor hen open staat.				
4c Inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn zeker van een onderkomen.	We proberen ervoor te zorgen dat huisuitzettingen en instroom in de maatschappelijke opvang worden voorkomen. Dat doen wel door bij signalen snel te reageren mocht het spaak dreigen te lopen. Uiteraard moeten er wel passende woonvormen zijn voor die inwoners die het niet zelfstandig redden.	Afspraken maken met woningbouwvereniging dat zij op tijd doorgeven als mensen het zelfstandig wonen niet lijken te redden en ondersteuning nodig hebben. Passende woonvormen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid beschikbaar hebben.	Reguliere uren Regulier uren	**2023** **2023 en verder**	